גליון מס' 103 אב תשע“ו אוגוסט 2016 המחיר: 30 ש"ח

חוג בולאות בבית ספר בורוכוב, גבעתיים בהדרכת יגאל נתנאל

פעילות בולאית בגן אשחר, בהדרכת משה בורשטיין

ה ב ו ל א י ם ה צ ע י ר י ם - ה ד ו ר ה ב א

מגזין
הבולאים
בישראל
בהוצאת התאחדות בולאי ישראל

גליון מס׳ 103
אב תשע"ו — אוגוסט 2016
מחיר: 30 ש״ח מנוי שנתי: 100 ש״ח

מען המערכת לפניות ולמנויים: ת.ד. 3301, ת"א 6103201
טל: 03-6295547 • פקס: 03-5259716
il.org. israelphilately. www • il.net. netvision@ipf : Email

עורך אחראי: טיבי יניב • עורכת: לילך גלעד
עיצוב גרפי: א. אורן הפקות דפוס

הפקה: א. אורן הפקות דפוס, שדרות רוטשילד 109, ת״א

שׁ ֹבל

ֶ

ę וליčĐ ĦėרוĞĦל ĦוĜėĐĐ Ãירושלי Ğč Ã2016 ęיĢוěĚ

החלטה בדבר קיומה של התערוכה התקבלה לאחר דיונים ותהפוכות שנבעו כתוצאה ממצבה הכספי של חברת דואר ישראל. התקציב שאושר לתערוכה הוא הנמוך ביותר שאושר אי פעם לתערוכה בולאית בהיקף הזה. בתערוכות קודמות תוקצבו הוצאות השירות הבולאי וחלק מהוצאות ההתאחדות. הפעם לאור המצב קוצצו הוצאות השירות הבולאי ובוטל לחלוטין תקצוב הוצאות ההתאחדות.
עיקר העלויות של הדואר הן שכירת האולם, רכישת מסגרות תצוגה, מלון השופטים וקומיסרים של המדינות המשתתפות בתערוכה, ואילו הפקת קטלוג, מדליות ותעודות, הוצאות ביטוח וכח אדם משולמות על ידינו. כל ההוצאות האלה ימומנו מהכנסות עצמיות בלבד כמו גביית דמי מסגרות, השכרת דוכני מכירה לסוחרי בולים מהארץ ומחו"ל ובעיקר ממכירת הקטלוג שיכלול את גליונית הזיכרון ”אניות המלך שלמה” בגרסה הממוספרת והבלתי מנוקבבת שתונפק ב־ 4000 עותקים בלבד.
למרות קשיי המימון — הרמה הבולאית של התערוכה צפויה להיות גבוהה ביותר. במקור הוזמנו מארה”ב תצוגות בהיקף של 80 מסגרות והביקוש הגיע לכדי 150 מסגרות שמתוכן נאלצנו לאשר רק כ־120. מגרמניה, ספרד והונגריה צמצמנו את ההשתתפות לכ־30 מסגרות לכל אחת כאשר הביקוש
היה יותר גבוה משמעותית.

הפתעה לטובה הגיעה מצד אספנים בודדים שלא במסגרת הפדרציות

המשתתפות בתערוכה. בעלי אוספים מצרפת, דרום אפריקה, ברזיל וסלובניה נוטלים חלק פעיל עם תצוגות שיש בהן זיקה להיסטוריית הבולאות בארץ ותולדות עם ישראל.

ההרשמה לתערוכה הסתיימה עם ביקוש גבוה בהרבה מהמצופה גם בקרב אספני בולים מהארץ. אמנם מדובר בעיקר באוספים שכבר ראינו בעבר אבל עברו מקצה שיפורים בתקווה למדליות גבוהות יותר. תחום הבולאות בארץ ישראל יהיה מיוצג על כל ענפיו — בתי הדואר הזרים בארץ ישראל בתקופה העות'מאנית, המנדט, מנהלת העם ודואר חירום, דאר עברי וישראל. אין אוסף משמעותי בתחום בארץ ובחו”ל — שלא מיוצג בתערוכה. לראשונה יוצג אוסף חדש של האספן מיכאל גרוס בנושא דאר עברי העוקב אחר תהליך הנפקת הבולים — הדפסות נסיון, סוגי נקבוב, ניסויי צבע וכד'. תצוגה חדשה מאוסף אלכסנדר על תולדות הדואר בירושלים החל מהמאה ה־18 עד ימינו כמו גם אוספים נוספים בנושא תמקד את ירושלים במרכז התערוכה.

אני צופה, על בסיס המדליות הקודמות שצוינו בטופסי ההרשמה כי

ęיĜייĜĞĐ ěėוĦ
דבר העורך . . . . 2 מכתבים למערכת. . . . . 3 חדשות הבולאות בארץ:
טקס יום השואה במעמד שגריר שוודיה בישראל . . . . . . 4 בולאים צעירים . . . . 4 קייטנה בול בשבילך . . . . 5 מילה טובה לשירות הבולאי . . . . 6 חותמות דואר ישראל 2016-1948:
קטלוג מקוון מבית "בית־טוב" . . . . 7 תולדות הדואר בא"י:
חותמות מכונות ביול בירושלים בתקופת המנדט
הבריטי / יעקב כהן . . . . 10 דואר רשום כיום / גנדי ברמן . . . . 13 בולי ממשלת ”תהו ובהו" — ביטוי דוארי למאבק לאומי . 16 על מדף הספרייה:
בדרכי החלוצים / יגאל נתנאל . . . . 12 יודאיקה:
סר ניקולס ג'ורג' וינטר . . . . 17 ג'ילברטו בוסקו סלדיבר — המקסיקני היחיד שזכה
להכרה כחסיד אומות העולם / רוברטו ברזוסטובסקי. . 18 הנפקת גליונית זיכרון ביוון — סיפור הצלחה . . . . 18 לזכרם:
יעקב שבתאי, 2016-1934 / אדי לייבו . . . . 19 מקס שטרן 2016-1921 . . . . 20 בולים נדירים:
בולי ”סלילי הכותנה” של גויאנה הבריטית / לילך גלעד . 21 הבול הגנוב נחשף לאחר ששה עשורים . . . . 22 טכנולוגיית הנפשה בבולי אירלנד . . . . 22 בולאות מעבר לים:
תערוכת בולים עולמית — ניו יורק 2016 / מנחם לדור . . 23 אבק האלפים על בולי שוויץ . . . . 25 מכת ההנפקות הלא חוקיות נמשכת. . . . . 25 פכים בולאיים:
טעות מלכותית 26

עדכון קטלוג בולי ישראל . . . . 28 חותמות דואר ישראל. 31

Đ

ĦėרĞĚĐ Ĥčď

ĦėרĞĚĐ Ĥčď

ĥֹבֶ ל − גליון מס׳ 103 − אוגוסט 2016 3

היקף מדליות הזהב שיחולקו ע”י 9 השופטים הבין לאומיים
יהיה גדול יותר בהשוואה לכל תערוכה דומה בישראל בעבר. הדבר נכון במיוחד לגבי האוספים שיגיעו מארה”ב. רובם השתתפו ביוני השנה בתערוכה העולמית ניו יורק 2016 ברמה
גבוהה ביותר ולכן צפויים לקבל מדליות גבוהות. יש לזכור שההישגים בתערוכה שלנו אינם נרשמים ברשימת המדליות ”האולימפיות” של FIP) איגוד הבולאות העולמי) ולכן הרצון העז להשתתף בירושלים 2016 מובן רק בשל ההערכה הרבה לבולאות הישראלית ולהצלחה הרבה של כל התערוכות הקודמות בארץ וכמובן על שום חשיבותה ומעמדה הבינלאומי של ירושלים.
את אחת מגולות הכותרת של התערוכה מספקת תצוגה ישראלית של בולי גויאנה הבריטית — זהו אולי האוסף המפורסם בעולם. רב הפריטים מקורם באוספו של המולטי מיליארדר האמריקאי דופון (DUPONT (שהציגו בעבר תחת שמירה כבדה של כיתת שומרים מזוינים בתערוכה העולמית בשיקאגו בשנת 1986. המציג הישראלי מבקש להישאר אנונימי
ויציג תחת פסיאודונים.

עוד לראשונה בארץ — אוסף אחד מסוג OPEN CLASS הכולל עד 50 אחוז פריטים לא דואריים. מדובר בתצוגה בנושא

תעמולה סינית קומוניסטית. בנוסף — מוסיקה, ספורט, יעדים אקזוטיים, עולם הצומח ועוד — כל אלה ירחיבו את היריעה הבולאית ויעשירו את המבקרים בתוכן ויופי.
סיורים לקהל הרחב ייערכו כל שעה-שעתיים. לצורך הקניית יידע בסיסי בולאי לאספנים מתחילים — נתקין גם כמה מסגרות מיוחדות שיציגו סיפורי בולים מעניינים, דוגמאות של טעויות ומוזרויות, בולים יוצאי דופן בצורתם ובחומרים מהם הם עשויים וכד'. בתי ספר בהם חוגי בולאות בכל רחבי הארץ יוזמנו לבקר בשעות הצהריים המוקדמות.
התערוכה תתקיים באולם התצוגות בבניני האומה בירושלים ותהיה פתוחה לקהל מיום א' 13 בנובמבר עד יום ה' 17 בנובמבר בין השעות 12:00 ל־ 21:00.
השירות הבולאי מכין שפע של הנפקות בולאיות מגוונות ומוצרים נוספים ועל כך ומידע נוסף בגליון הבא של ”שובל” שיוקדש ברובו לתערוכה.
התאחדות בולאי ישראל פונה לכל החברים בבקשה לסייע בתלייה ובהסרה של האוספים, בהדרכה, ובמודיעין התערוכה. המעוניינים להתנדב מתבקשים לפנות ישירות אלי. ■

טיבי יניב

č יום ראשון 1/11/2015 הונח בתיבת הדואר שלי

מכתב מוולנסיה שנשלח ב־ 23/10/2015. על המעטפה מצאתי שתי חותמות נוספות, האחת חותמת ביול של דואר ישראל מ־ 29/10/2015 בתוספת חותמת אדומה של דואר 24. את המכתב קיבלתי ביום א', בשבוע בו ימי החלוקה במקום מגורי היו שני ורביעי, שכן באמצעות ”דואר 24” החלוקה מתבצעת תוך 24 שעות (ללא קשר לימי החלוקה הקבועים באזור).
אין לי טענה כלשהי לדואר ישראל. להיפך, יופי של

שרות: המכתב הגיע בזמן סביר. עם זאת תמהה אני, האם לפקידי הדואר זמן עודף להטביע חותמות ידניות שאינן נדרשות ואף לא שולם עבורן? לאלוהים הפתרונים (ואולי למביני הפילטליה). ובנוסף: האם למעטפה מעין זו ערך אספני?, האם יהיה לה ערך אספני בעתיד כשמשהו ירצה להציג בעתיד בתערוכה את נושא תפקוד דואר ישראל
במאה ה־21?
רחל בר-לב

ĦėרĞĚל ęĕčתėמ

4 שֹׁבֶ ל − גליון מס׳ 103 − אוגוסט 2016

חĥďות čĐולאוč Ħארġ

ĝģĔ יוĐ ęשוא ĚĞĚč Đד שĎריר שוודיč Đישראל

Ě ר קרל מגנוס נסר, שגריר שוודיה בישראל, כיבד בנוכחותו

את טקס יום השואה שהתקיים בבית הספר משואות נריה שבמודיעין. השגריר נפגש עם התלמידים ואף נוכח בשיעור

בולאות בהדרכת המורה תמי יברבוים. במרכז השיעור עמד נושא השואה ובולי ראול ולנברג חולקו לכל תלמידים. מעטפת יום הופעה ממוסגרת ניתנה כשי מאת התלמידים לשגריר השוודי. ■

čולאי ĞĢ ęיריę

במסגרת פעילותי בהתאחדות הבולאית אני מנסה לעניין את הדור הצעיר בנושא. התמונות הן מפעילות קצרה בגן חובה בישוב

אשחר שבצפון הארץ בנושא בולים. הילדים יצאו עם מתנה אישית של בולים ואלבום וכולי תקווה שהם ימשיכו להתעניין. ■

השגריר נושא דברים בטקס השגריר ומנהל בית הספר

שֹׁבֶ ל − גליון מס׳ 103 − אוגוסט 2016 5

חĥďות čĐולאוč Ħארġ

Ėילčשč ולč ĐĜĔייģ

עיר גבעת שמואל, בחרו השנה לעסוק בקייטנות בנושא ”בולים". לכל הקייטנות מטעם המתנ"ס המקומי קראו ”קייטנת בול בשבילך". הרעיון נולד אצל צוריאל צוף, רכז הקייטנות הישובי, שעסק בנושא הבולים במסגרת תוכנית ”אמירים" בבית הספר ”מורשת מנחם“ בגבעת שמואל. כל הפרסומים וכל החומר הלימודי בקייטנות היה קשור לבולים. הלוגו של הקייטנות, התוכניה שחולקה לילדים ודף המזכרת המיוחד שקיבל כל ילד ובו הוא הדביק את הבול ששייך

לאותו יום. צוות מטעם המתנ"ס הכין חוברת הפעלות לקראת הקייטנה. כל יום עסק בתחום ייחודי ומגוון ולאותו יום נבחרו בולים הקשורים לנושא ואיתם פעלו הילדים.

דוגמאות לימי פעילות: קלעת בול (יום ספורט), טיבול מאכלים (יום בריאות), בול בזמן (יום מדעים) וכדומה. הילדים גם נסעו לצפות בהצגה של תאטרון אורנה פורת שנקראת ”אלבום החלומות" ועוסקת במריבה של שני ילדים סביב אלבום בולים. ■

č

תכניית הקייטנה כרזת סיכום הפעילות בקייטנה

Ħוד Ğ Đל Ħרו č ĦĚוליę לĜוĞר

למשה קול, מקיבוץ להב
למירון לם, מקרית אונו
למנחם שלגי, מרעננה
לרדיי שכטמן, מרחובות
לגב' וורד לבנה, מכפר סבא
לזכרו של אביה אבנר לווין ז"ל
לאושפיז אילון, מרמת אפעל
רמת־גן
לפאול שוורץ, מבאר שבע
לישראל טל, מתל־אביב
לאלחנן הנדלסמן, מתל־אביב

לגרשון ברק, מכפר עציון
לדב טרגץ, מירושלים
ליצחק ברק, מראשון לציון
למשפחת אלעד מתל־אביב,
לזכרו של מיכאל גילון ז"ל
לפרח וולנטין ועדי איינוך,
מתל־אביב
לעמוס בוכנר, מתל־אביב
לזכרו של אריה בוכנר ז"ל
למשה בורשטיין, מירושלים

יוסי טיין, ע"י מוטי קרמנר,
מחיפה

ארזה זקן, מתל־אביב
הדר קימחי, מחיפה
משפחת ברגר ע"י אורלי ברגר,
מקריית חיים
פרופסור ראובן לזרוביץ,
מחיפה

פאול שוורץ, מבאר שבע
אפק יוסי, ממושב אורות
יונה רון, מכפר סבא

מוטי קרמנר, מחיפה
רדיי שכטמן, מרחובות
ĐרייĠĝל ęריĠĝ ĦĚרוĦ לĞ ĐודĦ

למשה בורשטיין, מירושלים
ליגאל נתנאל, מגבעתיים
לגב' וורד לבנה, מכפר סבא
לזכרו של אביה אבנר לווין ז"ל
למירון לם, מקריית אונו
למרטה בן דור, מירושלים

6 שֹׁבֶ ל − גליון מס׳ 103 − אוגוסט 2016

חĥďות čĐולאוč Ħארġ

ĚילĔ ĐוĐč לשירו čĐ Ħולאי

Đ תוכנית "שישי אישי עם משה טימור", משודרת ברשת בית

של "קול ישראל" בימי שישי בחצות הלילה במשך 3 שעות ועוסקת בסיפורים ושיחות על אירועים מהעבר בארץ ובעולם, בעריכת משה טימור הוותיק ובהגשתו.
בתוכנית מתאריך 24.6.2016 זכה השירות הבולאי למחמאות על בול 100 שנה למלחמת העולם הראשונה בארץ ישראל — הטייסת הגרמנית. העיתונאי והסופר גד שימרון, איש המוסד לשעבר, הרחיב את הרקע לבול.
וכך אמר:
גם בימים אלה של אס־אם־אס ו־ווטסאפ, לפעמים עוד צריך ללכת לסניף דואר, לרכוש בול, להדביק ולשלשל לתיבה. השירות

הבולאי מוציא בולים יפהפיים, ובימים אלה השירות הבולאי הוציא בול חדש לציון מאה שנים ללוחמה האווירית מעל שמי הארץ בתקופת מלחמת העולם הראשונה. אני חושב שיפה עשו שם בשירות הבולאי כאשר בחרו להציג על הבול טייס גרמני במדים של אותה תקופה, עם מטוס דו־כנפי, ומאחורי התמונה הזו יש כמה וכמה סיפורים מעניינים על הנוכחות הגרמנית כאן לפני מאה שנים, ועל הקשרים בין הטייסים הגרמניים לחלוצים הציוניים בארץ. ■

חברת דואר ישראל והשרות הבולאי מתהדרים בלוגו חדש

שֹׁבֶ ל − גליון מס׳ 103 − אוגוסט 2016 7

חותמות דואר ישראל 2016-1948

"čוĔąĦיč "ĦיčĚ ěווģĚ ĎלוĔģ

ל אחר מאמץ עצום ועיקש ותוך התגברות

על קשיי איסוף המידע מכל המקורות האפשריים — השלים צבי טוב את מחקרו
על חותמות הדואר הרגילות וזה המאמר המציג את תוצאותיו כפי שניתן לראות באתר שלו כתובת
www.bait-tov.com : אתר האינטרנט

העיסוק בחותמות מהווה חלק חשוב ביותר במחקר
בולאי. הדבר בולט במיוחד באוספים מסורתיים,
ואוספים של תולדות הדואר ובעל משמעות רבה
בשאר תחומי האיסוף.
בניגוד לקטלוג הבולים היוצא לאור באופן
סדיר על ידי השרות הבולאי מידי 10 שנים, הפצת
קטלוג החותמות לוקה בחסר. קטלוג החותמות האחרון פורסם בשנת 1990 בעבור החותמות הרגילות וב־ 1998 בעבור חותמות תעמולה ואירוע. וכפי שנראה מתמונת המצב העכשווי של חברת דואר ישראל הסיכויים לפרסום מהדורות נוספות קלושים ביותר. מידע מעודכן לגבי חותמות אירוע ניתן למצוא בקלות ובצורה הטובה ביותר באתר התאחדות בולאי ישראל, אך לא כך בנוגע לחותמות הרגילות שיועדו לעבודה הסדירה של הדואר ועל פיהן ניתן לעקוב אחר נתיב המשלוח. בחותמות אלו חשוב לדעת קודם כל את תאריך כניסת החותמת לשימוש והיכן הוחתמה, מתי יצאה מכלל שימוש, האם הוחלפה, האם הוחתמה במקומות
נוספים וכו'.

כלל החותמות באתר שלי חולקו לארבע קבוצות: חותמות אירוע, חותמות תעמולה, חותמות יישובים בקו הירוק, חותמות יישובים ביש"ע. בנוסף ישנה קבוצה הכוללת רק את חותמות היישובים שנשלחו למינויים שזה סינון מתוך שתי קבוצות היישובים יחד. קבוצה זאת תסייע לאלה שהיו מינויים בשירות הבולאי על חותמות ורוצים להשלים את האוסף.
למאמר איסוף חותמות ראה בקישורית: / http://www.bait-tov.com
htm. cancel/ sale/ store

לצפייה בארבעת קטלוגים אלו (+ מינויים) ניתן לעשות דרך 'חנות בולים' או 'מוזיאון' הנמצאים בתפריט העמוד הראשון, כמות החותמות השונות עולה על 10,000 ורק לכ־%4 אין תמונות.

ēוĚĦו Đ Ħיישוčיę

לאחר הכניסה לאתר, לעבור לעברית, בחר /חנות בולים/בולי ישראל/

חותמות יישובים.

קטלוג החותמות של י' נכטיגל, ב' פיקסלר שאותו המשכתי מ־ 1989 ועד היום שימש לי כבסיס לקטלוג המקוון. כמות החותמות הוכפלה בקירוב מאז. חשוב היה לי שלמשתמש יהיה קל לעבור

בין הקטלוג המודפס לאתר האינטרנט ולכן השתמשתי באותה שיטת מספור. (לדוגמא: החותמת הראשונה לירושלים מופיעה בקטלוג המודפס כ־ 289/1 ובאתר רשומה כ־ oc982-1, או החותמת הראשונה לבית לחם 79/1, באתר תופיע כ־ mc97-1)
שמות היישובים מאויתים כרשום על גבי החותמות, הכיתוב העברי מופיע באתר העברי
וכדי לראות את הרשום בלועזית יש להעביר את
האתר לאנגלית. ישנם הרבה חותמות שהם ייצור
חוזר והשוני הבולט ביניהן סומן על ידי חיצים
אדומים.

אינדקס השמות באתר מסודר גם לפי הקטלוג
המודפס שבו לא מתחשבים בסימני פיסוק או רווחים ואז לדוגמא היישוב גבעתיים מופיע לפני גבעת עדה או ראש פינה אחרי ראשון לציון. כל היישובים שנוספו לקטלוג גם מסודרים כך למרות שזה לא נכון, נשארתי נאמן כל כך לקטלוג שאפילו כשיש בו טעות כמו אי אבחנה בין העיירה יקנעם לבין המושב יקנעם שהיה אמור להופיע בשני מספרים שונים, השארתי כמספר אחד וציינתי מושב היכן שמתאים. רק היישוב עילוט נאלץ לשנות מקום כיוון שבזמנו היה שכונה של נצרת והיום יישוב ומועצה ולכן הופרד ולמספר של נצרת / 15409 נפתח מיקום חדש 439/1.
טיפוסי חותמות — ישנן חותמות ידניות וחותמות מכונה ובשניהם קיימים שני סוגים: הראשון להחתמה על בולים והשני לאלו ששולמו מראש 'שולם' ללא שימוש בבולים.
החותמות באתר לא תמיד מוצגות באותו קנה מידה לדוגמא החותמות הראשונות בגלל הקושי שבקריאתן מופיעות בקנה מידה גדול יותר מהמאוחרות יותר מאותו הסוג, גם חותמות מכונה שהכיתוב שבהן קטן בד"כ נראות באתר גדולות יותר, ולכן כדי לדעת מה גודלם הפיזי יש להפעיל את 'לאיורים אנא לחצו כאן' שנמצאת http://www.bait-tov.com/store/products/ בתחילת הטבלה או בקישורית jpg. types
השימוש בחותמות יד הראשונות טיפוס A החל עם הופעת בולי הדואר העברי ב־ 16.5.48 בתל אביב וחיפה, בירושלים שהייתה נצורה באותה עת השימוש החל בה רק ב־ 4.7.48. השימוש בכל שאר היישובים בארץ החל מ־ 1.7.48, עד תאריך זה השתמשו בחותמות
המנדט שנמצאו ברשותם.
134 יישובים השתמשו בחותמת זו עד שיצאה משימוש

ב־ 31.8.51 והוחלפו בחותמת בטיפוס C, בשלושת הערים הגדולות ההחלפה נעשתה עוד קודם ב־ 23.4.51. להרבה מהיישובים היו שתי חותמות עם הבדלים קטנים ביניהם, ישנה חותמת אחת יוצאת דופן של כרכור שבה מופיע הכיתוב בצורה הפוכה בכך שהערבית בצד ימין והלועזית משמאל.

8 שֹׁבֶ ל − גליון מס׳ 103 − אוגוסט 2016

חותמות דואר ישראל 2016-1948

בחותמות יד משולשות טיפוס B ללא תאריך השתמשו בין השנים 1955-1948 ב־14 היישובים הגדולים להחתמת ברכות לראש השנה בלבד, למטרה זו גם ניצלו חותמות ידניות ומכונה שכל הפרטים במרכז הוסרו. דוגמא לחותמת מכונה ראה oc564-68, דוגמא לחותמת יד ראה oc564-202) הקלד את המספר בחלון החיפוש של האתר). בשנים אלו בחודש החגים כולם היו מברכים את כולם בשנות טובות ובצורה זו ללא תאריך ניתן היה להעלים עין מטעמי עומס על מהירות ההגעה.
כמוזכר לעיל בתאריך 23.4.51 הוחלפו החותמות בשלושת הערים הגדולות לטיפוס C1 וזה המקרה היחיד שבו תאריך הכניסה והיציאה היו זהים (לאחר מכן תמיד יש הבדל של לפחות יום), עד תאריך 31.8.51 הוחלפו כל השאר, חותמות יד אלו מטיפוס C1 עד C4 שלטו עד 1995 שאז התחילו העכשוויות בצורה האובלית שלהם. C1 היא הרגילה, C2 גדולה יותר לחותמות מיוחדות כמו מוסדות ציבוריים, מוזיאונים, מעברי גבול, נמלים, שמורות טבע ועוד, C3

דואר נע ואוניות, C4 בעיקר לשימוש מעבר לקו הירוק בכיתוב צ.ה.ל. בחותמות אלו C1 עד C4 קיים מקום לציון של שעות המשמרת לדוגמא 08-19.
משנת 1988 ועד 1995 הוכנסו לשימוש חותמות יד ניסיוניות בעלות תאריכון סיבובי מתחלף טיפוסים C5 עד C8a אשר בסופו של התהליך, החל משנת 1995 בהדרגה הוחלפו כולם כפי שהוזכר מקודם לצורה העכשווית האובלית שלהם טיפוס C8. ניתן להבין את התהליך האיטי והמספר של 4 חותמות ניסיוניות שונות כיוון שאין עוד מדינה שמשתמשת בצורה רשמית בשני תאריכים שונים ולשום ייצרן בחו"ל לא היה מענה מידי, והיה צורך לעשות קודם את הניסוי במספר רב של יישובים וסניפים לפני שהתקבל טיפוס C8 הגרמני שהיא וורסיה שנייה ל־C8a) טיפוסים C9 דואר נע ו־E3' שולם' הם נגזרות של C8(.
ההחלפה מצורה עגולה לאובלית עם תאריכון סובב אמנם שיפרה את הנוחות בהכנה לעבודה ללא צורך בעריכה ידנית של כל

טיפוסי חותמות יד (הרגילות)

שֹׁבֶ ל − גליון מס׳ 103 − אוגוסט 2016 9

חותמות דואר ישראל 2016-1948

הנתונים, אך בפועל לטעמי נראית הרבה פחות טוב על המעטפה מהסיבה שהכיתוב עבה יותר ולא נוחה בפעולת ההחתמה עצמה שגורמת גם למריחה.
במקביל לתהליך החלפת טיפוסי חותמות היד הרגילות שבדרך כלל השתמשו בדיו בצבע שחור, הוחלפו גם חותמות היד מסוג 'שולם' E2,E1 ל־E3 האובלית שבדרך כלל השתמשו בדיו אדום
כמוראה באיור.

בחותמות המכונה בבתי הדואר או בבתי המיון התחילו בתל־ אביב ב־ 15.6.49 עם טיפוס D1, בהמשך בשנת 1954 הופיע טיפוס נוסף D2 שנהיה יותר מקובל, בהמשך בשנת 1968 צירפו טיפוס D3 שיועד יותר למוסדות או היכן שדרוש כיתוב רב יותר מהסיבה שהן גדולות יותר.
במקביל לחותמות הרגילות היו חותמות 'שולם' מטיפוס F הראשונה בשנת 1951 וטיפוס G בשימוש מכונת פרנקוטייפ החל
משנת 1956.

אלו חותמות שמוטבעות במקום קבוע ע"י מכונה בצד הימני העליון של דבר הדואר. החותמת מורכבת כך שבצידה השמאלי נמצאת החותמת ובצידה הימני 'הזנב' בעל מספר קוים גליים (לבד מטיפוס G(. טיפוס D4 הרגיל ו־F1' שולם' שנמצא היום בשימוש בתי המיון שונה בכך שהגלים נמצאים במרכז בין שתי חותמות כפי
שנראה באיור באיור.

לגבי חותמת טיפוס G המתקבלת משימוש מכונת ביול 'פרנקוטייפ' ללא שימוש בבולים, החותמת הבסיסית היא בעלת שני

חלקים מימין במסגרת המרובעת פרטים והמחיר במרכז, משמאל, בעיגול פרטים והתאריך במרכז. אפשר בנוסף להוסיף חלק שלישי מצד שמאל אשר במכונות שנמצאו בבתי הדואר היו מנוצלים במקום
תווית דואר רשום. הרבה גופים ציבוריים ופרטיים השתמשו במכונות

אלו שקיבלו מספרי זיהוי אחרים מאלו של הדואר ובחלקו השמאלי היו מוסיפים את הלוגו שלהם.
בשיטה זו שהיו מטעינים את המכונה בכסף ששולם מראש מנעו את האפשרות לניצול לרעה את רכישת הבולים הרגילים למטרות אחרות.

קיימות עוד מספר חותמות גם יד וגם מכונה שהיו פחות בשימוש ולזמנים קצרים יותר המצוינים כטיפוסי X.
הערה לגבי חותמות תעמולה. חותמות אלו הן בעצם אותן חותמות מכונה (אלו אותם חותמות אך ייצור מחודש ולפעמים ניתן להבדיל בשוני בעיקר בספרות הרומיות באם קיימות.) שהיו בכל הערים אשר במקום 'זנב גלים' הוכנסה 'התעמולה' עצמה. בשיא שנות ה־70 הן הופיעו ב־43 ערים, היום הרישום של כתובת הדואר באינטרנט בחותמות של בתי המיון גם יכולות להיחשב לכאלו. גם חותמות מכונה 'שולם' טיפוס F במקרים רבים שימשו כתעמולה שבה 'זנב הגלים' הוחלף, אין רישום איזה חותמות ומתי שימשו כתעמולה ומה שמתגלה במציאות מתווסף לקטלוג המקוון כחותמות תעמולה. ■

המשך יבוא...

טיפוסי חותמות מכונה (הרגילות)

10 שֹׁבֶ ל − גליון מס׳ 103 − אוגוסט 2016

תוďĘות Đדואר čא"י

ēוĚĦו ėĚ ĦוĜו č Ħיול čירושליę

יĔריčĐ ĔדĜĚĐ ĦĠוģĦč
ĚאĦ: יעקב כהן

כונת ביול דואר משתמשת באמצעים מכניים ולא באמצעים ידניים. אנגליה הייתה החלוצה בפיתוח מכונות שכאלה עוד באמצע
המאה ה־19, אך רק לקראת סוף המאה פותחו דגמים תעשייתיים. בארה"ב נכנסו מכונות שכאלה לשימוש בערך בשנות השמונים
של המאה ה־19, אך רק לקראת תחילת המאה ה־20 הפכו לחלק סטנדרטי מפעילות הדואר באירופה וארה"ב. מובן ששימוש במכונות ביול דואר ייעל והאיץ את הטיפול בדברי דואר בכמויות גדולות.
מכונת ביול דואר תקרא כך אם תעמוד בקריטריונים שהגדיר Frederick Langford: 1. מכשיר מכני. 2. באופן סימולטני יחתים ויבטל את בולי הדואר. 3. תהליך שמעורב בו מנוע. 4. יכולת הפרדה בין סוגי חומר בולאי. 5. מוביל חומר בולאי לנתיב המיועד לו. 6. דיווח מודפס. 7. הדפסת חותמת הביטול באופן רציף ובמקום מדויק לכל דבר דואר.
מכונת ביול של דברי דואר נכנסה לשירות בפלשתינה בדואר המרכזי בירושלים באמצע 1925. המכונה סופקה ע"י חברת Krag מנורבגיה ושימשה בירושלים למעלה מעשור שנים. מכונה שכזו שימשה גם בדואר המרכזי של חיפה (עד סוף תקופת המנדט) ותל אביב־יפו עד סוף שנת 1940. מכונה נוספת מסוג Universal של חברת Universal Postal Frankers הוכנסה לשימוש בתל אביב בסוף 1935 ופעלה עד תום תקופת
המנדט.

מכונות הביול שמשו לדואר יוצא אך לעיתים רחוקות גם לדואר נכנס (F2a, F14(*. מכונות אלה פעלו גם לדברי דואר שדמי הדואר שולמו למפרע (postage paid (הסקירה שניתנת כאן לא באה לתאר את כל סוגי חותמות מכונות הביול שהוחתמו בירושלים, אלא דוגמאות מייצגות בלבד אשר באות להאיר את ראשית הדרך בהכנסת מכונות ביול דואר.

* (1917-1948) Jerusalem Mandate of Markings other and Postmarks , Sacher .M and Glassman .E

Ě

F1 ĎוĝĚ ę ירושליč יולč ĦĜוėĚ ĦĚĦוē ęĞ čĦėĚ)1

מכתב שנשלח מירושלים לגרמניה/שטוטגארט בתאריך 7.12.27
ונושא ביול של 3 מיל עם חותמת מכונת ביול Glassman F1

F2 ĎוĝĚ ę ירושליč יולč ĦĜוėĚ ĦĚĦוē ęĞ čĦėĚ)2

מכתב שנשלח מירושלים לאוסטריה/וינה בתאריך 3.2.28 עם ביול של 15 מיל ועם חותמת מכונת ביול Glassman F2. לאורך 5 הגלים הודפסה המילה פלשתינה.

שֹׁבֶ ל − גליון מס׳ 103 − אוגוסט 2016 11

תוďĘות Đדואר čא"י

F2a ĎוĝĚ ę ירושליč יולč ĦĜוėĚ ĦĚĦוē ęĞ čĦėĚ)3

מכתב שנשלח מארה"ב/קונטיקט לירושלים ב־ 9.3.28. הביול הוסר. בעפרון רשום ת.ד. מאה שערים כנראה בחיפוש כתובת הנמען. בכתב יד עם דיו שחורה רשום: המכתב הוחזר, מספר מוטעה. גב' מונטגומרי. חותמת קבלה של ירושלים הוטבעה מתאריך 27.3.28 בגב המעטפה חותמת מכונת ביול הפוכה של ירושלים! (Glassman F2a(, עם 5 גלים וכיתוב פלשתינה, נושאת תאריך של 26.3.28 וגם חותמת ירושלים/מאה שערים מתאריך 27.3.28, תאריך עברי בכתב יד יום ו' ניסן תרפ"ח (27.3.28). חותמת קבלה הפוכה F2a הינה נדירה
ומדורגת בדרוג H.

F3 ĎוĝĚ ę ירושליč יולč ĦĜוėĚ ĦĚĦוē ęĞ čĦėĚ)4

גלויה שנשלחה מירושלים לגרמניה/ברלין ב־ 11.9.29 ועם חותמת מכונת ביול עגולה Glassman F3. הגלויה מסוג (x75 Bale PC.3-1120 מ"מ). הגלויה מבוילת עם 4 מיל מודפס ובול של 3 מיל.

F4 ĎוĝĚ ę ירושליč יולč ĦĜוėĚ ĦĚĦוē ęĞ čĦėĚ)5

מכתב שנשלח מירושלים לארה"ב/פילדלפיה בתאריך 23.8.39. חותמת מכונת ביול מסוג F4. חותמת המכונה Krag הייתה בשימוש החל מ־ 12.8.39 ועד 6.10.39, עם פרוץ מלחמת העולם השנייה הועברה לצנזור הממשלתי והייתה בשימוש לזמן קצר ביותר כבסיס לחותמת מכונת ביול Glassman F14 דרג חותמת זו בדירוג F.

F14 ĎוĝĚ ę ירושליč יולč ĦĜוėĚ ĦĚĦוē ęĞ čĦėĚ)6

מכתב שנשלח מניו־יורק לישיבה תורת חיים בירושלים בתאריך 10.9.39 ונושא 2 בולי ארה"ב בערכים של 2 ו־3 סנט. חותמת ביטול המציינת "קנה אג"ח אמריקניות, שאל את מנהל הדואר" בחזית המעטפה חותמת הגעה מתאריך 13.10.39 ירושלים (1) וכיתוב F14 . ממוינת כחותמת מסוג.Passed by Censor Jerusalem באנגלית גלסמן מציין שחותמת זושימשה באופן כמעט בלעדי לדואר נכנס בלבד. חותמת הביול כנראה הייתה בשימוש 18 יום בלבד. התאריך המוקדם הידוע הינו 11 באוקטובר והתאריך האחרון בשימוש 29 באוקטובר. גלסמן מסווג חותמת זו כנדירה ביותר בדרוג K. השאלה המתבקשת מדוע חותמת הביול של F14 מופיעה בחזית המעטפה ולא בגב המעטפה כבכול דואר נכנס? (בד"כ). התשובה המקובלת שהמעטפה הוכנסה למכונה במצב הפוך כלומר עם הפנים להטבעה של חותמת הביטול.

12 שֹׁבֶ ל − גליון מס׳ 103 − אוגוסט 2016

תוďĘות Đדואר čא"י

ē ęĞ čĦėĚ)7ו ėĚ ĦĚĦו č ĦĜיול čירושלי ĝĚ ęו F14 Ď מכתב שנשלח מירושלים לפדרציה היהודית בארה"ב בתאריך 12.10.39 ונושא בול בערך של 15 מיל. בחזית המעטפה חותמת
ביול מכונה מתאריך 12.10.39 ירושלים (1) וכיתוב באנגלית Passed
) Glassman) גלסמן .F14 ממוינת כחותמת מסוג .by Censor Jerusalem
מציין שחותמת זו שימשה באופן כמעט בלעדי לדואר נכנס בלבד.
מעטפה זו הינה מהבודדות הידועות שהחותמת שימשה בדואר

יוצא! חותמת הביול כנראה הייתה בשימוש ל־18 יום בלבד. התאריך המוקדם הידוע הינו 11 באוקטובר והתאריך האחרון בשימוש 29 לאוקטובר. גלסמן מסווג חותמת זו כנדירה ביותר בדרוג K.

ęוėיĝ

במאמר זה הובאו דוגמאות מייצגות בלבד הבאות להאיר את ראשית הדרך בהכנסת מכונות ביול דואר. חותמת מכונת ביול בירושלים המוצגת דלעיל והמסווגת ע"י גלסמן כ־F14 הן בדואר נכנס והן בדואר יוצא הינה מחותמות הביול הנדירות בתקופת המנדט בשנים
.1948-1927 ■

čדרėי ēĐלוĢיę

ĚאĦ: יגאל נתנאל

במסגרת תערוכת מונקופיל 2015 ולציון תערוכת אוספי הקוטב שהתקיימה שם, הנהלת התערוכה הוציאה לאור ספר חדש שנכתב על ידי הל ווגל וסרג קאהן. הספר מרכז ומתאר את תולדות הדואר של משלחות הקוטב לאורך השנים מ־ 1819 ועד ל־ 1923.
לראשונה, מרוכזים בספר אחד פרטים מההיסטוריה הבולאית של משלחות המחקר לקוטב הצפוני והדרומי ואפשר להתייחס אליו כתצוגה של 100 שנות התכתבות דוארית של משלחות הקוטב. כל משלחת מתוארת בקצרה — מטרתה ומי שעמד בראשה. אך עיקרו הוא בתיאור הפרטים הבולאים החשובים המתייחסים לכל אחת ממשלחות המחקר. הספר עשיר בדוגמאות תוך הסבר על כל פריט ופריט וכולל ניתוח של דרכי המשלוח
והתעריפים.

הספר הכתוב באנגלית וצרפתית, מכיל 277 עמודים, בצבעים ובכריכה מהודרת ומהווה אבן דרך לכל המתעניינים בתולדות הדואר של משלחות הקוטב.
Polar Age Heroic of Sampling History Postal - Pack the of Ahead , Kahn Serge , Vogel Hal
. Expeditions
9789082398700 ISBN

ĐרייĠĝĐ ğדĚ ĘĞ

שֹׁבֶ ל − גליון מס׳ 103 − אוגוסט 2016 13

תוďĘות Đדואר čא"י

דואר רשו ė ęיוę

ĚאĦ: גנדי ברמן
The Israel Philatelist ěיĒĎĚč ורģĚč ęĝורĠ Ħור Ğ ęĎ"י לילĎ ĖלĞד

Đ דואר הרשום מוגדר כמכתבים, חבילות, ומשלוחים אחרים

בעלי ערך וחשיבות גבוהים יותר, המחייבים התייחסות
שונה במסגרת המעקב והפיקוח עליהם. פרטי הרישום המופיעים על גבי דברי הדואר מאפשרים מעקב שוטף בכל שלב במהלך דרכם הדוארית.
שירות הדואר הרשום החל לראשונה בבריטניה בשנת 1841. המכתב הרשום נעטף בגיליון נייר ירוק ונשלח לבית הדואר שבקרבת ביתו של הנמען. הנייר שהוסר על ידי מקבל המכתב שימש כקבלה ונשלח בחזרה לבית הדואר משם נשלח מלכתחילה.
באופן מסורתי, דואר רשום היה תהליך ידני שהיווה במה למגוון רחב של תוויות וחותמות יד. הרבה מדינות אף הדפיסו דברי בולים) Stationery)מיוחדים לדואר רשום. כיום התהליך ממוחשב בעיקרו עם תווית ברקוד שמחליפה את התווית המסורתית עליה נרשם בעבר רק המספר הסידורי ושם הישוב או בית דואר שממנו נשלח
דבר הדואר. ברוב המדינות השימוש בדואר רשום מחייב תווית

סימוכין בת 13 תווים — תקן שנקבע ע"י איגוד הדואר העולמי — וברקוד תואם. שתי האותיות הראשונות ברצף התווים מציינים את סוג הרשום)בד"כ RR)בעוד ששתי האותיות האחרונות באות לציין מאין נשלח המכתב. לדוגמא: SG913282511RR — מכתב רשום שיצא מסינגפור, IL12345678RR — נשלח מישראל. תוויות אלה נכנסו לראשונה לשימוש בארץ בסביבות 1996 כאשר רשות הדואר החלה במחשוב תהליך משלוחי הדואר. לאחר תקופת ניסיון של כשנתיים החלו להשתמש בתוויות ברקוד שונות לסוגים שונים של דואר רשום. בדרך כלל הפריט משולם מראש בתעריף הדואר הרגיל עליו מתווסף חיוב נוסף שמוגדר כדמי דואר רשום. בישראל משתמשים בדואר רשום בארץ ודואר רשום לחו"ל. לאחר התשלום מקבל השולח קבלה ותווית ממוספרת מוצמדת לדבר הדואר. התהליך מסתיים עם אישור קבלת המכתב על ידי הנמען. תהליכי המיחשוב המתקדמים וטכנולוגיות הברקוד מאפשרים כיום לשולח ולנמען לעקוב באינטרנט אחר סטטוס המכתב.

ĝוĎי דואר רשו ĚĐ ęוĞĢיę לĢרĜėי Đדואר čישראל

דואר רשום רגיל — השירות ניתן עבור מכתבים גלויות ודברי דפוס עד למשקל 2 ק"ג בתוך הארץ ובחו"ל. בשירות זה משתמשים בתווית ברקוד טיפוס A.
דואר רשום עם אישור מסירה — השירות ניתן עבור מכתבים, גלויות ודברי דפוס עד משקל של 2 ק"ג בישראל ובחו"ל. בשימוש בשירות זה השולח יכול להיות בטוח שהנמען קיבל את המשלוח

כיוון שיש את חתימתו על אישור המסירה. בשירות זה משתמשים בתווית ברקוד טיפוס B. אישור מסירה סוג I לשימוש בארץ — II למשלוח לחו"ל.
דואר רשום עם אישור מסירה סרוק — דומה לשירות הקודם אבל עם שני שינויים: 1. בשימוש רק בארץ 2. אישור המסירה נמסר לשולח ע"י סריקה בה ניתן לצפות באתר של דואר ישראל. לשירות זה משתמשים בתווית ברקוד טיפוס C ואישור מסירה מסוג III. דואר צבאי רשום — נוצר במיוחד עבור צה"ל. מיועד למשלוח דואר רשום לארגונים אזרחיים ולכוחות המילואים. תווית ברקוד טיפוס D מיועדת למטרה זאת.
דואר רשום משולב — שירות זה נוצר במיוחד עבור לקוחות עסקיים גדולים של דואר ישראל. תווית ברקוד טיפוס E מיועדת לדואר מסוג זה. הדוור פוקד את הנמען שלוש פעמים על מנת להעביר לו את דברי הדואר ובמקביל אישור מסירה IV נמסר לשולח. השירות זמין רק בארץ ולמעשה נדיר ביותר. אני לא ראיתי עדיין דבר דואר כזה.
דואר רשום עם מסירה משפטית — גם שירות זה נוצר במיוחד

עבור לקוחות עסקיים של דואר ישראל כמו, משרדי עורכי דין ונוטריונים. תווית ברקוד טיפוס F משמשת למטרה זאת. הדוור מגיע לנמען שלוש פעמים על מנת למסור לו את הדואר ולשולח נמסר אישור מסירה V. לפני שנשלח אישור המסירה עורך דין מגיע לסניף הדואר והדוור חותם באופן רשמי שהוא מסר המכתב לידי הנמען. אישור כזה יכול לשמש כעדות רשמית בבית המשפט. קיימת גם אפשרות לבקש מסניף הדואר לאתר את כתובת הנמען אם היא לא ידועה. זהו שירות מיוחד שעבורו מונפקת תווית מיוחדת בצבע כתום. גם דואר רשום מסוג זה נדיר ביותר ועדיין לא ראיתי שכמותו. דואר רשום מחו"ל — דואר מחו"ל בד"כ לא מסומן אלא עם כן ניזוק או לא סומן על פי התקן. לצערי דואר ישראל מסרב לספק אינפורמציה לגבי נושא זה. אני כן יודע בוודאות שיש בנמצא שתי תוויות במיוחד למטרה זאת:
תווית A — כאשר הברקוד תקני המספר המקורי של דבר הדואר הנכנס מודפס על התווית. משתמשים בתווית זאת כשקורא הברקוד לא מזהה את התווית למרות שהיא תקנית לחלוטין.
תווית B — גם מגיעה עם העתק של תווית הדואר הנכנס בתוספת האותיות XX. משתמשים בתווית זאת הוא כשהברקוד מכיל פחות
מ־13 תווים או שמדובר בתווית ישנה.

משלוח אקספרס — זהו שירות נוסף שניתן להוסיפו לכל דואר רשום הנשלח לחו"ל ומאפשר לדברי הדואר להישלח מהר יותר מדואר רגיל.
כמובן קיימים גם סוגי דואר נוספים אבל להם אין תוויות ברקוד מיוחדות משלהם והברקוד נמצא בטופס מיוחד שמשמש למשלוח אותו דבר דואר והם נושא לכתבה נפרדת.

14 שֹׁבֶ ל − גליון מס׳ 103 − אוגוסט 2016

תוďĘות Đדואר čא"י

דואר רשו ēĚ ęו"ל

טיפוס A

Ħוויו č Ħרģוד של דואר רשוę

טיפוס B משלוח אקספרס

טיפוס A טיפוס B טיפוס C

טיפוס D טיפוס E טיפוס F

תווית לאיתור הנמען ומסירה משפטית

ĔיĠוĝי אישורי ĝĚירĐ

סוג I — אישור מסירה בארץ

סוג II — אישור מסירה בחו"ל

שֹׁבֶ ל − גליון מס׳ 103 − אוגוסט 2016 15

תוďĘות Đדואר čא"י

סוג III — אישור מסירה לסריקה

סוג IV — אישור מסירה משולב

סוג V — אישור מסירה משפטית

טופס משלוח דואר רשום

כפי שניתן ללמוד מהסקירה הנ"ל למרות שאנו בעיצומו של העידן הדיגיטלי — ברקודים ומחשבים — הרבה פריטי דואר עדיין קיימים לטובת אספני תולדות הדואר. למרבית הפלא סדרה שלמה של תוויות דואר רשום קשה יותר להשגה מאשר מגוון של סוגי ניקבוב בבולי דאר עברי. נדרשה לי שנה שלמה ומכתבים רבים שנותרו ללא מענה על מנת לאסוף את החומר שמהווה את הבסיס למאמר הזה. קשה מאוד לקבל מידע ולו הבסיסי ביותר מדואר ישראל ולכן ברצוני להודות מקרב לב למנהלי סניפי דואר ולמנהל מחסן הטפסים בדואר ישראל על הסיוע במידע וקבלת החומרים לתחקיר שלי. ■

למכירה

אוסף גיליונות בולי ישראל 1986-1960
. בולים לא חתומים
על בסיס ערך נקוב

לפרטים: 052-8972275
דרור מדמוני

16 שֹׁבֶ ל − גליון מס׳ 103 − אוגוסט 2016

תוďĘות Đדואר čא"י

Á "וĐčו וĐĦÃ ĦשלĚĚ וליč

čיĔוי דוארי לĚאģč לאוĚי Đ שנה חוגגים 68 לעצמאות מדינת ישראל, והמאמר המצורף,

המתורגם מתוך ספרו של צביקה אלוני, שיצא לאור בשנה שעברה בהוצאת התאחדות בולי ישראל*, מחזיר אותנו לתקופה
של ערב הקמת המדינה, המאבק לעצמאות ישראל ופרשה בולאית די עלומה במסגרת תולדות הדואר של ארץ ישראל בתקופת המעבר. ד"ר צ'יפסר, חבר בחוג הבולאי בחיפה השתעשע ברעיון ליצור כתובת מחאה כהדפס רכב על בולי הנוף המנדטוריים. למרות החשש מהמעשה הבלתי חוקי כנגד רשויות הדואר המנדטוריים הוא היה נחוש בדעתו לממש את הרעיון וכדי לצמצם את ניראות ההתרסה, הוא החליט לשלוח את המכתבים הנושאים בולים אלה לחו"ל בלבד, הוא פנה לאספן בולים שהיה גם בעל כישורים אמנותיים ואחרי בדיקת אופציות היצור הוחלט שטכניקת הסדר תתאים לפרוצדורה הזאת. מכיוון שלא היו בנמצא מספיק אותיות על מנת לסדרם על גיליון שלם של 120 בולים, הוחלט על תבנית של אותיות שתתאים לשורה אחת של 10 בולים. וכך נעשה הדבר: למכונת הדפוס הוכנס גיליון של שלושים בולים כלומר שלוש שורות של 10, כאשר ההדפסה התבצעה בפועל על 10 בולים בלבד. 20 בולים הנותרים נותרו ללא הדפס רכב — הפסד כספי ללא ספק. בולים עם הדפס הרכב ” Government Tohuwabohu ("ממשלת תהו ובהו(היו מוכנים לשימוש כבר בשבוע הראשון של אפריל.
בימים שלפני הפקת בולים אלה האמן שסייע לד"ר צ'יפסר בהדפס הרכב ערך ניסוי מעניין. הוא צייר העתק בלתי מנוקבב של בול קבר רחל בערך נקוב של 10 מיל עם הכתובת ”ממשלת תהו ובהו". המעטפה נשלחה בדואר והגיעה ליעדה.
ניסיון נוסף לשלוח מכתב עם בול שצויר ביד ועוצב כריבוע ששוליו מסולסלים ובתוכו הכתובת ”אף פרוטה לממשלת תהו ובהו", נעשה על ידי זרובבל שאלתיאלי ב־26 במרץ 1948.

* British of Administration Postal : Services Postal Official :I .Vol 1915, Aloni Zvi Israel and am'Ha Minhelet , Mandate.

דוגמאות ראשונות לשימוש הנרחב בבולי הדפס הרכב של צ'יפסר במכתבים לחו"ל מתועדות בחצי השני של חודש אפריל 1948. רב המכתבים נשלחו מסניף הדואר הרצליה עם חותמת דואר רשום חיפה 16. כשנשאלת השאלה כיצד התאפשר משלוח מכתבים אלה במסגרת השלטונית הקיימת, התשובה היא שיתכן שרשויות הדואר לא שמו לב לזיוף ויתכן אף שהעלימו עין בימים הסוערים שלפני עזיבתם את הארץ.

בסך הכל הוחתמו 320 בולים בהדפס הרכב ומתוכם רק 132 היו בשימוש דוארי. רב הבולים נמצאו על מכתבים רשומים שנשלחו לארצות הברית בין התאריכים 18-21 באפריל.**
הדפס ההרכב הופיע בשני ווריאנטים. בראשון, כשתי שורות הממוקמות בחלק התחתון של הבול ובשני, שתי המילים מופרדות זו מזו, האחת בחלק העליון של הבול והשנייה בתחתון.

בולי ”תהו ובהו" שייכים לשטח האפור בבולאות של תקופת המעבר בא"י בתקופה שקדמה לקום המדינה. הם שמשו כבולי דואר, אבל הודפסו באופן פרטי ובניגוד לנהלים כאקט מחאתי ולאומי ולמעשה לא ענו על צורך דוארי אמיתי. ■

נכתב The Holy Land Philatelist 52/53 Feb/march 1959 במאמר קצר שהתפרסם ב־ ** שהדפסת הרכב התבצעה על בולים בערכים של 2, 3, 4, 6, 10 ו־50 מיל.

שֹׁבֶ ל − גליון מס׳ 103 − אוגוסט 2016 17

ĐģĕČďוĕ

ĝר ĜיģולĎ ĝ'ורĎ 'ויĔĜר

־ 15 מרץ 2016 הנפיקה בריטניה סדרת
בולים לציון פועלם של ששה אישים שהקדישו את חייהם למעשי חסד ופעולות
הצלה הומניטריים וביניהם נמנה סר ניקולס וינטון. סר ניקולס וינטון, בריטי ממוצא יהודי, זכה להוקרה זאת בזכות מעשה ההצלה והחילוץ של 669
ילדים, רובם הגדול מצ'כוסלובקיה הכבושה ערב
מלחמת העולם השנייה. הילדים הועברו ברכבות
לבריטניה ושם נמסרו למשפחות אומנה. מבצע זה
היה חלק מה"קינדר טרנספורט" הצ'כוסלובקי בו
ניצלו חייהם של אלפי ילדים מגורל טרגי ידוע מראש.
סר וינטון נולד באנגליה למשפחת ורטהיימר, יהודים גרמנים שהתנצרו והיגרו לאנגליה בשנת 1907. בזמן מלחמת העולם השנייה שינתה המשפחה את שמה לוורתהם ולאחר מות אביו שינה ניקולס את שמו לוינטון. בסיום לימודיו עבד בבנקים בגרמניה וצרפת ובתחילת שנות השלושים חזר לאנגליה ועסק בסחר במניות. בשנת 1938 הצטרף וינטון לחבר שהיה פעיל בארגוני סיוע ונסע לפראג שם נחשף לתנאים הבלתי אנושיים של מחנה הפליטים בו שהו יהודים, קומוניסטים אנשי רוח ומתנגדי המשטר. או אז גמלה בליבו ההחלטה לפעול על מנת לארגן את העברתם של ילדים יהודים

למדינות במערב. רוב הילדים נשלחו לבריטניה מיעוטם לשוודיה.
בעקבות אירועי ליל הבדולח התקבלה בבריטניה תקנה המאפשרת את הגירתם של פליטים יהודים שגילם מתחת ל־17. נוסף על מגבלת הגיל, נדרש
מבקש המקלט להוכיח שיש לו מקום שהייה
בבריטניה ו־50 לירות שטרלינג למימון כרטיס נסיעה
חזרה כאשר יתאפשר שובם לארצות מוצאם. סר
וינטון מצא בתים למאות ילדים יהודים, באמצעות
מודעות שפרסם בעיתונות, והשיג את המימון
הנדרש (תחילה מכיסו שלו). עד פרוץ המלחמה ארגן וינטון את יציאתם של הילדים, בשמונה רכבות. רכבת תשיעית שעליה כ־250 ילדים הייתה אמורה לצאת ב־3 בספטמבר, לאחר פלישת גרמניה לפולין, והגרמנים כבר לא אפשרו את נסיעתה.
בשנת 2002 העניקה לו המלכה אליזבת השנייה תואר אבירות, כהוקרה על עבודתו בהצלת הילדים. בשנת 2009 שנה הוענק לו אות גיבור השואה הבריטי ובאוקטובר 2014, בהיותו בן 105 קיבל מנשיא צ'כיה, לעיני שבעה מהילדים אותם הציל, את אות מסדר האריה הלבן, העיטור הגבוה ביותר בצ'כיה.
סר ניקולס ג'ורג' וינטון נפטר בשיבה טובה בגיל 106. ■

המכירה הבאה תתקיים בנובמבר 2017

č

18 שֹׁבֶ ל − גליון מס׳ 103 − אוגוסט 2016

ĐģĕČďוĕ

ĐēלĢĐ ורĠיĝ Á ěיווč ěרוėיĒ ĦיĜליוĎ ĦģĠĜĐ

במסגרת השקתה של ההנפקה משותפת ישראל — יוון ב־9 בפברואר
2016, הנפיקה רשות הדואר ביוון גליונית זיכרון ממוספרת בכמות
מוגבלת של 7000 פריטים בלבד. מי שפנה לשרות הבולאי היווני
בבקשה לרכוש את הגליונית התאכזב לשמוע שכל מלאי הגליונות
אזל.
ניתן להסביר את ההצלחה הגדולה במכירת הפריט לאור העובדה

שמדובר בכמות הנפקה קטנה
מאוד. מעיון בקטלוג מיכל מתברר
שגליוניות זיכרון מונפקות ביוון
בכמות של 30,000 עותקים וללא
ספק, ההגבלה של מספר הפריטים
יצרה את הביקוש הגדול. ■

ידēיĐ יĜģיĝģĚĐ Á רčלדיĝ וģĝוč וĔרčיל'Ď ęולĞĐ ĦוĚ יד אוĝēė ĐרėĐל ĐėĒש
ĚאĦ: רוברטו ברזוסטובסקי, בואנוס איירס (ĦרĎו À ę לילĎ ĖלĞד)

Gilberto Bosques Saldivar) 1892-) ילברטו בוסקו סלדיבר
1995 — שירת כקונסול הכללי של מקסיקו בצרפת בזמן
הכיבוש הגרמני והקדיש את עצמו להצלת אלפי יהודים
ורפובליקנים ספרדיים ועל כך הוכר על ידי מוסד יד ושם כחסיד אומות העולם. כהוקרה על פועלו הנפיקה צרפת ב־15 דצמבר 2015 ארבעה בולים הנושאים את דיוקנו.
בהיותו בן תשע חווה את ההתקוממות נגד הדיקטטור פורפיריו דיאז ושם כנראה נבטה המודעות החברתית והשקפת העולם ההומנית שלו. בצעירותו ניהל את העיתון ”אל נציונל” והיה נאמן לרפובליקה. בשנת 1938 מונה לקונסול כללי בפריז וב־ 1942 עבר לקונסוליה במרסיי משם סייע לתושבים לבנונים שגרו במקסיקו לחדש את דרכונם בקהיר)שהייתה בתחום השיפוט שלו(ולרפובליקנים שנמלטו מהדיקטטורה של פרנקו בספרד. במאמציו להציל יהודים נעזר בשגריר אלפונסו גוארה , הקונסול הכללי של מקסיקו בהמבורג. הוא שכר שני טירות בהן נתן מקלט למאות אנשים. דאג למזונם

באמצעות הכשרת שטחי חקלאות ושדות מרעה, ואף אירגן תזמורת ותיאטרון להעלאת מצב הרוח של הפליטים. בטירה אחת גרו 850 גברים ובטירה השנייה 500 ילדים ונשים שנהנו מתזונה ראויה, מגרשי משחקים לילדים, שרותי בריאות ובתי ספר.
בנוסף סיפק ג'ילברטו בוסקו אישורי עבודה לפליטים וכך מנע מהם להישלח למחנות המוות, העניק ויזות מטעת ממשלת מקסיקו ואפשר לאנשים להימלט לאמריקה הלטינית והקים בית מרפא בפירנאים שם טופלו 80 ילדים חולים שנאספו בסמוך למחנות הריכוז. סה”כ בפעולות אלו נצלו 7000 יהודים.
בשנת 1942 הכוחות הגרמניים השתלטו על הנציגות הדיפלומטית של מקסיקו ובוסקו ומשפחתו הורחקו לפירנאים ומאוחר יותר לגרמניה. רק שנה וחודשיים לאחר מכן שוחררו בעסקת חילופין כנגד אסירים גרמניים בליסבון וחזרו למולדתם.
ג'ילברטו בוסקו זכה להרבה מחוות הוקרה ממשלת מקסיקו ובווינה שבאוסטריה רחוב מונצח על שמו. ■

Ď'

שֹׁבֶ ל − גליון מס׳ 103 − אוגוסט 2016 19

ęĤėĒĘ

2016-1934 ,איĦčש čģĞי
ĚאĦ: אדי לייבו

ייס ובולאי".
כך ציינה המשפחה במודעת
האבל את שני הצירים המרכזיים
בחייו.

את יעקב הכרתי בשנת 1978, עת
השתתפנו לראשונה בתערוכת בולים — ”תביר 78". ארבע שנים מאוחר יותר הגענו שנינו

לפריז לתערוכת ”פילקספרנס 82" ומסיבה כלשהיא נותרתי ללא חדר במלון. יעקב הציע לחלוק איתי את חדרו. בימים אותם בילינו יחד הכרתי את האיש, למדתי להעריך אותו וזכיתי בחבר קרוב.
יעקב התגייס לקורס טיים של חיל האוויר
עוד בטרם מלאו לו 18 שנים. בשנת 1956,
בפתח מערכת סיני, פיקד על אחד מ־16
המטוסים אשר הצניחו את לוחמי גדוד 890
במצרי המיטלה. בהמשך סיים את פו"ם כחניך
מצטיין ובמלחמת ששת הימים היה מפקד
טייסת. בשנת 1968 השתחרר מצה"ל והצטרף לחברת ”אל על". גם כטייס אזרחי עשה חיל, שימש בתפקיד טייס ראשי של צי מטוסי 757/767 של החברה ובהמשך ניהל את מערך האימון וכשירות הטיס של טייסי החברה.
כבולאי התעניין יעקב בתקופת מנהלת
העם וקום המדינה. כאמור השתתף לראשונה
בתערוכת בולים בתערוכת ”תביר 78"
בירושלים ושנתיים מאוחר יותר, בתערוכת
”חיפה 80" זכה בפרס התערוכה. לתחום
הבולאות ולמחקר הבולאי הביא יעקב את
תכונות האופי שלו: יכולת ארגון, שיטתיות,
יסודיות, קפדנות בפרטים וחתירה לטוב ביותר.
פרפקציוניסט בכל קנה מידה. עם הזמן התרכז
בבניית אוסף בולי ”דואר עברי" אותו הציג
בהצלחה רבה בארץ ובעולם. גולת הכותרת של הישגיו הייתה בשנת 2003, כאשר הוענקה לאוסף מדלית זהב גדולה בתערוכה העולמית בבנגקוק, הפעם היחידה שאוסף על סידרת ”דואר עברי" זכה למדליה זאת מחוץ לגבולות ישראל. לאחר הישג זה הקדיש את זמנו למחקר על הדפסות הסדרה, מחקר שמצא ביטוי בספרו: ”– The Doar Ivri Issue Printings and Settings "אשר פורסם בשנת 2006 וזכה לשבחים.
גם לבולאות המאורגנת תרם רבות. לראשונה נבחר לוועד הפועל של ההתאחדות בשנת 1981 ובמשך שנים שימש בתפקידים מרכזיים. תרומתו ניכרה במיוחד בשני מישורים: הרמת קרנה של הבולאות הישראלית בחו"ל וארגון תערוכות בארץ.

יעקב ייצג את ישראל בכבוד בפני גופי
הבולאות הבינלאומיים, היה חבר בוועדות של גופים אלו ושימש כנציג ישראל ושופט בתערוכות רבות בחו"ל.
מאז 1983 ובמשך מעל עשרים שנה, נשא
בתפקידי מפתח בוועדות המארגנות של כל אחת ואחת מהתערוכות הבולאיות בארץ. בכל משימה שקיבל על עצמו השקיע את כל כולו. בין היתר עמד בראש תערוכת ”תבל 89", תערוכה בינלאומית לנוער, הזכורה בגלל העובדה שהנהלת התערוכה נאלצה לסגור מספר פעמים את שעריה בפני הקהל שצבא על הדלתות, עקב הצפיפות והדוחק באולם...
זקני תל אביב זוכרים תופעה דומה רק
ב־"תביל 57"!!!)בהזדמנות זאת הדיר יעקב
שינה מעיני יו"ר ההתאחדות דאז, הנס סינק
ז"ל, עקב ה"בור" התקציבי אשר נפער...(.
בשנים האחרונות פנה יעקב לקהלים
שונים במטרה לערוך להם הכרה עם עולם הבולאות ותולדות הדואר של א"י. הוא הכין סידרת הרצאות מיוחדת אותה העביר בחוגי בית, פעילות אשר גרמה לו סיפוק רב. בהרצאות לקהל הבולאים פתח צוהר לתחומים מרתקים אך פחות מוכרים כמו העלייה הבלתי לגלית לארץ ישראל ופרשת החיילים מהארץ שנפלו בשבי הגרמני ביוון בתקופת מלחמת העולם השנייה.
לפני קצת למעלה משנה איבד יעקב את רעייתו היקרה זוהרה, שותפה נאמנה ומשענתו במשך כ־60 שנים. זוהרה עזרה ליעקב רבות גם בפעילותו הבולאית ורבים מאתנו הכירו אותה והעריכו את תרומתה. אבדנה היווה ליעקב מכה ממנה התקשה להתאושש. יהא זכרם ברוך. ■

יעקב שבתאי בטקס יום הבולאות

"Ĕ

20 שֹׁבֶ ל − גליון מס׳ 103 − אוגוסט 2016

ęĤėĒĘ

2016-1921 ěרĔש ĝģĚ

Ē הו סיפורו של אספן בולים, ששרד את זוועות שואה, הפך

את תחביבו לדרך חיים ולמקצוע חוצה יבשות, ונודע כאחד
מסוחרי הבולים הגדולים בעולם.
מקס שטרן נולד במרץ 1921 בברטיסלבה שבצ'כוסלובקיה ולראשונה התוודה לעולם הבולים כאשר קיבל אלבום בולים מאביו כמתנת בר מצווה. חושיו המסחריים התגלו כבר אז, וכנער צעיר השתכר די טוב מסחר בבולים. השינויים הגיאופוליטיים שעברה צ'כוסלובקיה בתחילת המלחמה הונצחו על ידי הדפסת רכב על בולים מקומיים ובזכות קשרים שקיים מקס שטרן עם מקורבים לרשויות הדואר הפך לספק העיקרי של בולים אלה לסוחרים ברחבי אירופה. בזמן המלחמה ולמרות ההגבלות והאיסורים על התנהלות היומיומית והעסקית של היהודים הוא התמיד בעסקיו ופרנס את משפחתו. ה"הפתרון הסופי" של יהודי סלובקיה לא פסח על בני משפחתו שבשנת 1944 נשלחו למותם באושוויץ. מקס שטרן שרד את מחנות הריכוז ומצעד המוות ולאחר המלחמה חזר לעירו ברטיסלבה.

הנפקת בול משותף ישראל אוסטרליה מאי 2013

אינטליגנציה חברתית, חושים מחודדים ושוחד פה ושם סייעו לו להרחיב את עסקי הבולים מעבר למדינה ובמיוחד לאוסטריה והונגריה. ב־ 1947 הוזמן באופן רשמי לתערוכת הבולים הבינלאומית בניו יורק והיה למעשה הסוחר הבולאי הראשון ממזרח אירופה שהגיע לארה"ב ויכול היה לספק להם את הבולים שהונפקו בזמן המלחמה ולאחריה. ניו יורק הייתה שער הכניסה של מקס שטרן לסחר הבולים הגלובלי.
החיים בצ'כוסלובקיה עבור עסקיו של מקס נעשו בלתי נסבלים תחת השלטון הקומוניסטי ובאישון לילה בשנת 1948 שטרן ואשתו מותירים את כל רכושם מאחור ומהגרים לאוסטרליה.
שוק הבולים באוסטרליה שיווע לבולים מתקופת מלחמת העולם השנייה ומקס שטרן החל לייבא בולים אלה והתקבל בברכה בקרב סוחרי הבולים ביבשת החדשה. הנפקת בולי זיכרון במושבות הממלכה הבריטית לכבוד חתונת הכסף של המלכה אליזבט והמלך ג'ורג' השישי וקשריו של שטרן עם סוכני הכתר בלונדון היוו הזדמנות עסקית להפיץ בולים אלה באוסטרליה ולבסס את מעמדו ואת מצבו הכלכלי.

במשך השנים הבאות הרחיב את עסקיו בתבונה וברעיונות יצירתיים. לרגל המשחקים האולימפיים במלבורן בשנת 1956 שלראשונה נערכו לא בצפון אמריקה או אירופה, הוא יזם והפיק בשיתוף פעולה עם השרות הבולאי האוסטרלי מעטפות יום הופעה ופריטים דואריים נלווים שתיעדו את אירועי האולימפיאדה. על מנת לקבל מושג לגבי היקפי המסחר, מקס שטרן מציין בספרו ש־ 5,000 מי"ר כאלה נמכרו לסוחרים בחו"ל ו־ 10,000 לשוק המקומי שחווה תחייה בולאית מחודשת. מעתה ואילך קשרי המסחר עם מדינות אירופה, ארה"ב רוסיה וסין הלכו שגשגו ומאוחר יותר היה לסוכנם הרשמי של מנהלות הדואר של מדינות אלה, כמו גם מדינות נוספות ובהן ישראל.
מקס שטרן הבין את חשיבות שיתוף הפעולה בין רשויות הדואר ואספני הבולים ויזם לראשונה את יום הבולאות השנתי בשנת 1974 שהפך לאחר מכן לחודש איסוף הבולים שמאורגן על ידי הדואר. יוזמה מבורכת נוספת הייתה הקמת הפדרציה הבולאית האוסטרלית. השנים הבאות הניבו קשרים מקצועיים עם הדואר האוסטרלי בנוגע להנפקות משותפות עם ארה"ב, רוסיה, ובריטניה ולמעשה מר שטרן הפך לכח המניע בפעילות השרות הבולאי האוסטרלי. לאות הערכה וכבוד על פועלו הוענקה
לו תעודה הוקרה ממלכתית מטעם
”מסדר אוסטרליה" היוקרתי.
את זיכרונותיו הצרובים מהשואה,
ראשית דרכו הבולאית וחייו באוסטרליה
העלה על הכתב בספר האוטוביוגרפי
המרגש ” My Stamp on Life "שיצא לאור
ב־ 2003 (קיים בספרייה).
בולאות, משפחה, כדורגל וטניס —
זה היה העולם של מקס שטרן שהלך
לעולמו שבועיים לפני גיל 95 והותיר
אחריו מורשת בולאית ענפה ביותר. ■

שֹׁבֶ ל − גליון מס׳ 103 − אוגוסט 2016 21

ę דיריĜ ęĕĘוč

čולי ĝÃלילי ėĐו ÃĐĜĦ של Ďויא čĐ ĐĜריĔיĦ

ĚאĦ: לילך גלעד

א ת פרסומה הבולאי חייבת גויאנה הבריטית לבול 1 סנט

בצבע אדום מגנטה — הבול היחיד בעולם שרק עותק אחד
ממנו שרד. אך לא זאת בלבד — בולים נוספים שהונפקו
במושבה הבריטית הממוקמת בצפון מזרח יבשת אמריקה הדרומית
נמצאים בראש רשימת הבולים הנדירים.
בשנת 1851-1850 הונפקו בגויאנה הבריטית בולים שזכו לכינוי ”סלילי כותנה” על שום צורתם העגולה שהזכירה את התוויות שהודבקו בצידם החיצוני של סלילי הכותנה שהיו בשימוש באותה עת. הבולים הונפקו בערכים של 2, 4 6, 8 ו־12 סנט אבל הנדירים ביותר הם אלה בעלי הערך הנקוב הנמוך יותר שהיו בשימוש כתעריף המקומי בפרק זמן מוגבל של עשרה חודשים בלבד (מאחד במרץ עד סוף שנת 1851). הבולים הודפסו במשרד של עיתון מקומי באופן גס ולא מקצועי ולכן על מנת למנוע זיופים, נאלצו פקידי הדואר לחתום על הבולים. (רואים את זה גם בבול המפורסם משנת 1856). הבול הנדיר ביותר בסדרה הוא הבול בערך נקוב של שני סנט בצבע שחור על נייר ורוד. רק עשרה בולים כאלה קיימים, ששה מהם מופעים בזוגות, כנראה כדי לענות על צורך דוארי של 4 סנט. אחד הסיפורים הנוגעים לבולים אלה מתייחס לגב' נחמדה שבשנת 1896 כחברה מסורה בקהילה נענתה לבקשת הכנסייה המקומית לתרום בולים על מנת למכור אותם לאספני בולים ובכך לכסות את גירעונות הכנסייה. היא מצאה בביתה 2 בולים בערך
נקוב של 4 סנט ששווים היה אז כמה פאונד ומסרה
אותם לכנסייה. כאשר הכומר הגיע לביתה כדי להודות
לה הוא בירר אם יש לה בולים נוספים לתרום וכך בתוך
סלסלה של קבלות וחשבונות נמצאה המעטפה הנדירה
שנשאה שני בולים של 2 סנט כל אחד. המעטפה הייתה
ממוענת לגב' רוז בלנקנבורג שבמקרה הייתה נוכחת
באותו מעמד. המעטפה נמכרה על ידי פרנסי הקהילה ביותר מ־200 פאונד שהועילו כמובן לייצב את המאזן הכספי של הכנסייה. בשנת 1934 המעטפה נרכשה על ידי תיאודור שמפיון (Theodore Champion (

ב־ 1300 פאונד וב־ 1969 נמכרה בבית המכירות
הפומביות Stanley Gibbons ב־ 34,000 פאונד.
המעטפה שהשתמרה בצורה הטובה ביותר מבין שלוש המעטפות המוכרות עד היום, היא זאת שנשלחה לאדוארד גורדון מכיף התקווה
הטובה. במכירה פומבית ב־ 1989 נמכרה בעבור 585,000 פרנק
שוויצרים והוצגה בתערוכת הבולים העולמים בלונדון בשנת 1990.

מעטפה מעניינת נוספת שנחשפה לאחר פירוק אוסף פרארי
) Ferrary Collection (נושאת בול כחול בערך נקוב
של 2 סנט במקום 12 סנט (בולי 12 סנט הודפו על
נייר כחול). שגיאת יצור זאת שנמכרה בשנת 1963,
במסגרת מכירה האוסף, ב־90 פאונד, השיגה מחיר
שיא של 597,00 פאונד בשנת 2008 בבית המכירות
של דויד פלדמן. ■

מקורות:
Stamps Rare – Williams .M & .N.L
. davidfeldman. www:// http – Williams .N .L by Cottonreels s' Guiana British

/com/2012/05/british-guiana-cottonreels המעטפה של גב' רוז

שגיאת יצור — 2 סנט על נייר כחול

המעטפה של אדוארד גורדון

22 שֹׁבֶ ל − גליון מס׳ 103 − אוגוסט 2016

ę דיריĜ ęĕĘוč

čĐול ĜĎĐו ēĜ čשğ לאēר ששĞ Đשוריę

ני ההפוך" הוא כינוי
לבול דואר אויר
שהונפק בשנת 1918
ובו מופיעה תמונת מטוס מדגם

קרטיס JN-4 במהופך. רק גיליון
של 100 בולים הנושאים את
שגיאת ההדפסה הזאת שרד

וכך הפך הבול לאחד הנחשקים
בעולם הבולאות. בתערוכת
הבולים ניו יורק 2016 נמכר לדוגמא אחד הבולים במחיר שיא של 1,350 מיליון דולר. לאחרונה התעורר עולם הבולאות לגילוי מרעיש הנוגע לבלוק של ארבעה בולים שנגנב מארון תצוגה בתערוכת בולים שהתקיימה בשנת 1955 בנורפוק, וירג'יניה.
הבלוק היה בבעלות גב' אתל מקקוי אשר לקראת מותה ב־ 1979
הורישה את זכויות הבעלות על הבלוק לאגודה הבולאית האמריקאית. הגנבים פרקו את הבלוק ובשנים 1958 ו־ 1982 התגלו שני בולים מתוך

הארבעה. שני הבולים הנותרים
נשארו בגדר תעלומה.
ב־1 באפריל 2016, ששה
עשורים לאחר הגנבה, הופיע
אחד מהבולים האבודים בבית
המכירות האמריקאי ”ספינק".
מקוריותו של הבול הוכחה לדברי
”ספינק" בוודאות כאחד מארבעת
הבולים שנגנבו ומיקומו כמספר
76 בגיליון נקבע למרות הטשטוש של מספרו הסידורי ותיקוני הפרפורציה שנעשו בו. הבלוק שהיה בבעלות גב' מקקוי.
הבול הנוכחי שנחשף נשלח לבית המכירות על ידי בחור צעיר מבריטניה ששמו נאסר לפרסום ואשר טען שירש את הבול מסבו. הספרייה האמריקנית לחקר בולאות, בית המכירות הפומביות והרשויות הפדרליות פועלים כעת כדי להשיב את הבול האבוד ויתכן שהחקירה תשפוך אור על הפרשה ותוביל לגילוי הגנבים. ■

ĜėĔולוĎיי ĠĜĐ Ħש čč Đולי אירלĜד

č ־20 במרץ 2015 הנפיק הדואר באירלנד סדרת בולים לציון

הצלחת הפרויקט ”אנימציה אירלנד".
”אנימציה אירלנד" היא ארגון המייצג את מיטב האנימטורים האירים ואשר שם לו למטרה לקדם ולשווק את מדיית ההנפשה ברמה הגבוהה ביותר. אולפני האנימציה באירלנד זכו בפרסים בינלאומיים וזאת תעשייה שמעסיקה כאלף אנשי מקצוע שמהווים נתח מרכזי בפלח שוק הדיגיטל והקריאטיב.
על הבולים מצוירות דמויות מסרטי אנימציה
מובילים וכיאה לטכנולוגיה דיגיטלית מתקדמת
עכשווית, סריקת הבולים באמצעות אפליקציה
ייעודית, הניתנת להורדה בטלפון חכם, מפנה
לרצף קצר של קטעי אנימציה מוכרים.
ניתן לראות את הסרטונים גם באתר
האינטרנט:

/ com. ceeapp. cms
2/v_ api/ php. index
p4 nKky2/ getItemDetailsV
AMjLwR0 vCRyBSZMKN
yfRbvA2 LveGicJfnuG3T
q5X3 hGKAC0 fnGKz1Es
ijzqNw7nsU1 LWptaxcDb
גיבורים מצוירים באפליקציה FQ/196567/iw CEE App■

"Ď'

שֹׁבֶ ל − גליון מס׳ 103 − אוגוסט 2016 23

ę ר ליčĞĚ ותČĘוč

ĞĦרו č ĦėוליĞ ęולĚי Ĝ Á Ħיו יור 2016 ģ
ĚאĦ: מנחם לדור

Ħ ערוכת ניו יורק 2016 נערכה במרכז הקונגרסים והתערוכות

על שם הסנטור היהודי יעקב יעבץ ז"ל (Javetz Center (
באזור המתחדש של דרום מערב מנהטן. התערוכה
השתרעה על פני קומה שלמה של המרכז, מעל 20,000 מ"ר — כמו
ארבעה מגרשי כדורגל צמודים — עם יותר מ־ 4,500 מסגרות תצוגה, זו הייתה התערוכה הגדולה ביותר בעולם מזה שמונה שנים, אחת הגדולות אי פעם.

קבלת פנים בעברית

באגף המוזמנים, שהוקם באזור הסוחרים ולא נכלל בין מסגרות התצוגות המתחרות, הייתה התעניינות רבה של קהל המבקרים. לא רק שהוצג בו בול גויאנה הבריטית, סנט אחד (שחור על מגנטה), אלא שבין 77 התצוגות המוזמנות היו גם שלוש הקשורות אלינו (שלוש מבין שש תצוגות בלבד של שמונה מסגרות): יגאל נתנאל הוזמן להציג את אוסף ”בולי יפן החרוטים, 1875-1871" (יגאל היה גם חבר בצוות השופטים). יוסי חכמי הוזמן להציג שני אוספים — ”ההנפקות הראשונות של צרפת, Ceres, 1850-1849 "וכן ”צ'ילה, בולי קולומבוס (Colon(, 1865-1853". תצוגה נוספת של חמש מסגרות הייתה של רוברט פילדס מיודענו על ”דואר עברי ודמי דואר 1948 — Essays and Proofs".
כמו כן כלל האגף פריטים נדירים ביותר וביניהם דפים כמעט מלאים של הבול הראשון בעולם. תצוגות רבות היו קשורות, באופן טבעי, להיסטוריה הבולאית של ארה"ב ודרכי הדואר אליה. כמקובל בארה"ב, התערוכה אורגנה ע"י קבוצת מתנדבים שחלקם

עמלו מעל עשר שנים בהכנת התערוכה. תקציב התערוכה היה 4.2 מיליון דולר, כ־16 מיליון ₪ — הלוואי עלינו, והוא מומן בעיקרו ע"י תרומות וחסויות (כמיליון דולר), הכנסות מהשכרת ביתנים לדואר האמריקאי, לסוכנויות דואר נוספות וכמובן לבתי מכירות פומביות, לסוחרים ולאגודות בולאיות (כגון אגודת אספני בולאי ישראל — SIP(. מבחינה בולאית התערוכה כללה כ־700 תצוגות תחרותיות ועוד מעל 170 פריטי ספרות. התצוגות רוכזו בחלק אחד של האולם — שורות ארוכות ומשעממות. כל מסגרת סומנה במדבקה קטנה עם מספר, ציון של מדינת האספן, שמו או של אגף התצוגה. ההשתתפות הישראלית הייתה מרשימה בכל קנה מידה — נכחנו עם 12 תצוגות: כאמור, אחת באגף המוזמנים, אחת באגף האלופים (ד"ר יהושע מגר, עיבוד האדמה מתחילת החקלאות ועד ימינו). באגף האלופים משתתפות תצוגות שזכו לפחות שלוש פעמים במדליית זהב גדולה.
רשימת המציגים הישראליים והמדליות בהן זכו:

יעקב צחור — צרפת, בולי Ceres מנוקבים: דרכי העברה, תעריפים וחותמות (אגף תולדות הדואר) — זהב, 93 נקודות, ההישג

הישראלי הגבוה ביותר.

שאולה אלכסנדר — דואר טורקי בארץ הקודש 1918-1841 (תולדות הדואר), זהב. ולדימיר ברדיצ'בסקי — התכתבות דוארית של צוותי הצי הרוסי, 1901-1901 (תולדות הדואר), מוזהב גדול. איתמר קרפובסקי — תקופת המעבר בישראל 1948: ערים תחת מצב חרום (בולאות מסורתית) — מוזהב גדול. לס גלסמן — דואר פרה-פילטלי של ירושלים (אגף מסגרת אחת, אין בן חלוקה למדליות) — 80 נקודות. ברברה לוין — התפתחות דואר אויר בהאיטי עד 1948 (אגף דואר אויר) — מוזהב. יהושע אלישיב — תולדות דואר האוויר של לטביה 1940-1921 (דואר אויר) — מוזהב גדול. לורנס פישר — המדינה היהודית: מאבקנו להישרדות (תימאטיקה) — זהב עם פרס מיוחד (תרומת האגודה הבולאית היפנית) על
מקוריות הפיתוח.

אריה לביא — צלם-מצלמה-צילום (תימאטיקה) — מוזהב. מנחם לדור — עידן המידע (תימאטיקה) — מוזהב.

24 שֹׁבֶ ל − גליון מס׳ 103 − אוגוסט 2016

ę ר ליčĞĚ ותČĘוč

בנוסף, באגף הספרות הוצג ספרו החדש של צבי אלוני — תולדות הדואר של תקופת המעבר בישראל 1948, שירותי דואר רשמיים של המנדט הבריטי, מנהלת העם וישראל — מדליה מוזהבת. הספר אמנם מהווה כרך מס' 1 של תקופת המעבר, אך הוא מהווה למעשה השלמה לכרך 2 חלק 1 (שרותי הדואר בירושלים ובצפת בתקופת המעבר) וחלק 2 (שרותי דואר חירום, מקומי ופרטי בתקופת המעבר המתייחס לשאר חלקי הארץ) שפורסמו קודם לכן.

מימין לשמאל: ד"ר יהושע מגר (מציג), מנחם לדור (הקומיסר הישראלי), יגאל נתנאל (שופט), לורנס פישר (מציג), יורם לוביאניקר (מבקר, מזכיר איל"ת).

מעט סטטיסטיקה על התערוכה: השתתפו 76 מדינות ובכללן, ברוח השינויים הפוליטיים, גם אירן וקובה. הסטטיסטיקה להלן מתייחסת לכלל התצוגות של כל מדינה בכלל אגפי התערוכה, ובסוגריים ללא אגפי הנוער, הספרות, האגף המודרני (20 השנה האחרונות), האגף הפתוח ואגף מעטפות יום ראשון). ישראל השתתפה עם 12 תצוגות, אחת מהן באגף הספרות. יותר מאתנו היו כמובן ארה"ב המארחת 197 תצוגות (157), בריטניה 53 (42), גרמניה 36 (21), אוסטרליה 33)24), יפן 32 (22), קנדה 26 (22), צרפת 26 (14), רוסיה 25 (9), ספרד 23 (10), שבדיה 22 (19), אוסטריה 17 (14), איטליה 15 (9), ארגנטינה

15 (10), דרום אפריקה 14 (11), הודו 14 (6), מקסיקו, בשתי משלחות נפרדות, 14 (8), הולנד 13 (12), סין 13 (13), שוויץ 13 (10), ברזיל 12 (9), נורבגיה 11 (11). אין ספק שלהיות בעשיריה השנייה של המדינות לפי מספר התצוגות — זה מכובד ביותר.
התערוכה הייתה ברמה בולאית גבוהה ויעידו על כך המדליות שהוענקו: 77 מדליות זהב גדול, 204 זהב, 198 מוזהב גדול, 149 מוזהב, ו־ 135 כסף גדול ומטה. סה"כ 763 תצוגות, כולל אגף הספרות. ניתוח נפרד של מצב הבולאות התחרותית לאור תערוכה זו נשתדל להביא באחד הגיליונות הבאים.

וĞוד ĞĦčרו Ĝ Đėיו יור 2016 ģ:

Ħרו Ě ĐĚיוēד Ğ Ħל Ėĝ 25,000 דולר לĚיĚו ĞĠ ěילוč Ħולאיē ĦווייĦיĦ

תערוכת הבולים ירושלים 2016 עומדת בפתח ולנוכח הקיצוצים הצפויים, אין לנו אלא להתקנא בחשיבה החינוכית ובפעילות הבולאית המקיפה כפי שבאה לידי ביטוי בתערוכת הבולים העולמית ניו יורק 2016.
מארגני התערוכה שמחו לבשר על תרומה שהתקבלה מקרן פילנטרופית — Turning Point Foundation — למימון אולם תיאטרון במתחם ביתן ההדרכה המיוחד שתוכנן על מנת לספק חוויה בולאית למבקרים בתערוכה.
את הביתן יפקדו תלמידי בתי הספר כתחנה ראשונה בסיורם בתערוכה ושם צוידו בערכות מתנה שכללו בולים, חוברת עבודה ודרכון בולים. התחנה הבאה תהיה אולם התיאטרון שם יצפו בסרט וידיאו קצר שהופק על ידי מספר ארגונים חשובים כמו האגודה הבולאית האמריקאית (APS(, מוזיאון הדואר במוזיאון הסמיסוניאן ועוד. בנוסף לכך, משחקים אינטראקטיביים, חידונים וסדנאות יעמדו לרשות הדור הצעיר.
מלבד ילדים ונוער, תשומת לב רבה בביתן הוקדשה לטובת ”הבולאי המתחיל הבוגר” וגם פה הופקו מספר סרטונים ותוכניות ששמים דגש על הפעילות החברתית משפחתית המתבקשת מתחביב איסוף הבולים ומעודדת את העמקת העניין בנושא. ■

שֹׁבֶ ל − גליון מס׳ 103 − אוגוסט 2016 25

ę ר ליčĞĚ ותČĘוč

א Đ ģčאלĠיĞ ęל čולי שוויġ

č ־יוני 2016 נפתחה לתנועה מנהרת בסיס הגוטהרד שבשוויץ.

אורכה של המנהרה העוברת מתחת לרכס הרי האלפים שבשווייץ הוא 57 ק"מ, ואורכם הכולל של המנהרות, המעברים ומנהרות המשנה 151.84 ק"מ. המנהרה נחשבת למנהרה הארוכה ביותר בעולם. מנהרת בסיס הגוטהרד כוללת למעשה שתי

מנהרות צמודות, שבכל אחת קו מסילת ברזל אחד. ההחלטה על בניית המנהרה התקבלה במשאל עם שנערך בשווייץ בשנת 1992. לציון סיומו של הפרויקט הלאומי וחנוכת המנהרות הנפיק הדואר השוויצרי גליונית זיכרון GOTTARDO 2016 המורכבת משלושה בולים עליהם הודבקו גרגרי חול שנלקחו מאתר הכרייה. ■

ĦėשĚĜ Ħיוģוē לאĐ ĦוģĠĜĐĐ ĦėĚ

נף אספנות הנושאית סובל מזה עשרות שנים ממכת
הפצת ”בולים" לא חוקיים, כמעט כולם בנושאים פופולריים. אם בעבר עיקר הרמאויות התמקד בשימוש בשמות של מדינות אפריקה לא מפותחות, או תוך כדי שימוש בשמות של מדינות באזורים בהם התרחשו מלחמות אזרחים בעקבות פירוק ברה"מ — הרי לאחרונה גובר השימוש בשמות מדינות בעלות מסורת בולאית יותר רצינית כמו טרינידד וטובגו, נבימיה או קיריבטי.
באתר איגוד הדואר העולמי)UPU)מתפרסמות ההודעות של מנהלות הדואר הטורחות להזהיר את האספנים.)ניתן לחפש .)Philatelic Circulars על פי המפתח www.upu.int/en/the-upu באתר לפעמים מלוות ההודעות לא רק בתיאור מילולי, אלא גם
בתמונות.

ישנם גם סוכנים בינלאומיים שמפיצים ליד הבולים החוקיים גם הנפקות לא חוקיות. כך גם עסקים בינלאומיים ידועים המציעים אפילו שירות מנויים על פי נושאים. רב המסחר הוא

באמצעות האינטרנט ומוכרים ב־ ebay לא תמיד מפיצים במודע זיופים אלה.
כיצד להתגונן?
מומלץ לקוראים שלנו לעיין בספריה של ההתאחדות בתוספות החודשיות של Rundschau MICHEL כדי להתעדכן במה חוקי ומה מתחזה לחוקי. לאלה שנרשמים כמנויים לשירות בולים חדשים מהעולם דרך סוחרים בינלאומיים — אנו ממליצים שיציינו במפורש כי הם שומרים לעצמם את הזכות להחזיר הנפקות שלא יופיעו בקטלוג MICHEL. כל המציעים שירות מנויים יודעים היטב מהו מקור הפריטים שהם משווקים.
כמו כן אפשר לעין ב־WNS — מערכת רישום הבולים החדשים של www.wnsstamps.post/en :UPU. למרבה הצער עדיין יש מדינות שלא משתפות פעולה או שולחות באיחור רב את הדוגמאות לרישום. לעומת מערכת רשמית זאת — תוספות קטלוג MICHEL עדכניות יותר. ■

Ğ

26 שֹׁבֶ ל − גליון מס׳ 103 − אוגוסט 2016

ę ולאייč ęĕėĠ

ĦיĦוėלĚ ĦוĞĔ

־4 במאי 2016

הנפיקה הרפובליקה
של צ'כיה גליונית
זיכרון לציון 700 שנה
להולדתו של קארל הרביעי,
קיסר האימפריה הרומית
הקדושה (1378-1316).
קארל נולד בשם ואצלב
בפראג ליוהאן ואליזבת
שליטי בוהמיה. בהכתרתו
הוא בחר בשם המלכותי
קארל אחרי ששהה
בצרפת בחצרו של דודו
שארל הרביעי, מלך צרפת.
הוא היה אינטלקטואל
ששלט במספר שפות,
בעל כישורים דיפלומטים
וניסיון צבאי רב וברבות
הימים הפך לשליט מורביה הראשון שזכה לתואר הנשגב — שליט האימפריה הרומית הקדושה.
כמלך בוהמיה, קארל הקים את ה־ Nové Město, העיר החדשה
בפראג, חנך מפעלי בנייה מרשימים וייסד את אוניברסיטת קארל

בפראג, שהייתה האוניברסיטה הראשונה במרכז אירופה. בתקופתו הפכה העיר פראג למרכז תרבותי ואינטלקטואלי של מרכז אירופה. גליונית הזיכרון מורכבת מבול הנושא את הדיוקן של קארל הרביעי ומתחתיו שתי תוויות המנציחות את פעליו של הקיסר. תרשים של העיר פראג, מבני ציבור וכנסיות משמשים כרקע לבולים ולתוויות.
מיד לאחר הנפקת הגליונית התברר שחלה טעות בשם הלטיני המופיע בפינה הימנית תחתונה של הגליונית. במקום Karolus Quatrus (קארל הרביעי) נכתב T R)Karolus Quartus התחלפו).
הדואר הצ'כי החליט להנפיק גליונית מתוקנת ואילו את הגליוניות השגויות שלא נמכרו הסיר מהמחזור. לבול שמשולב בגליונית ימצא שימוש דוארי בעתיד.

על פי POFIS, קטלוג הבולים הצ'כי יתייחס לשני הווריאנטים בשני מספרי קטלוג שונים. ■

הגליונית המתוקנת

שגיאה בכיתוב

של זהב
המרכז למכירות פומביות

יודאיקה . עתיקות . אומנות

ירושלים

למעוניינים בקטלוג המכירה חינם ובפרטים נא ליצור קשר
בטלפון 02-5877771, 058-7-752-752 פקס 025704377 או דרך מייל/אתר החברה

כמו כן אנו מעוניינים בפריטים ובחומר נוסף בנושאים: בולאות,)במיוחד: אוספים, התקופה העותומאנית, שואה ומחנות, מחנות מעצר בריטיים, קק"ל, ועוד(מטבעות, שטרות, אסימונים, אמצעי תשלום, מדליות, אוטוגרפים, מסמכים מקהילות ישראל, הישוב הישן ותולדות הציונות, שואה, חפצי פלשתינה ובצלאל, גלויות, שנות טובות, כרוזים וכרזות, ספרים ישנים, מפות ישנות, תחריטים, אמנות יהודית, תשמישי קדושה, ועוד...

אנו שמחים להזמינכם למכירה הפומבית
שתיערך אחת לחודשיים במשרדי החברה ברחוב הרב מימון 2, ירושלים.

. הגינות

. אמינות

. מקצועיות

ייחודיות

ימי תצוגה מוקדמת לפריטים לפני כל מכירה

com. ofGold- Jerusalem. www / com. gmail@1 jerusalemofgold

č

מוĞďות

שֹׁבֶ ל − גליון מס׳ 103 − אוגוסט 2016 27

למכירה

ניתן לרכוש עותקים קודמים של "שובל" במחיר של 5 ש"ח האחד + דמי משלוח.

(גיליון מספר 1 — 50 ש״ח. מספר גיליונות אינם יותר במלאי)

בולי מידן ראובן
קונה ומוכר בולים
בולי ישראל, שנתונים,
תוויות קלוסנדורף, סימה ובולי זרחן שונים
טל׳ נייד: 052-8301265

אליק רינק
בולים ומטבעות
קונה ומוכר
רח' הס 4 פינת אלנבי 35, ת"א ת.ד. 4124,
טל. 03-6297192, פקס. 03-5255131,
מען: 03-5227922

מוטי ברש בולי דיזינגוף
בולים — ישראל וחו"ל — מכירה, קניה, הערכה
מטבעות ושטרות אלבומים ואביזרים
המבחר הגדול בארץ!!
דיזינגוף סנטר ת"א חנות 420,
טל/פקס. 03-5251552,
motib51@smile.net.il : דוא״ל

בולי כחול לבן
Stamps White Blue

קונה, מוכר, מחליף, מכירה פומבית, אביזרים, בולים, מטבעות ושטרות.

רח' המלך ג'ורג' 6 (ירידה מאלנבי), ת.ד. 23257 תל-אביב 61231

טל': 03-5281023, 03-5015496, פקס: 03-6521145
com. bwsegal@info : Email

רומנו בית מכירות
למכירה בולי אנטרטיקה, פוקלנד, סאוט+ג'ורג'יה,
נושאים, ציפורים, אוניות, אומנות וכדור-רגל.
ניתן לעשות הזמנה בדאר.
סוכנות בלעדית לאביזרי בולאות LINDNER
מען 03-5463664, ת.ד. 23274, חנות 03-5282790

מרכז הבולים
מתמחים במוקדמים, מנדט, מנהלת העם
ובולי ישראל, טעויות, תוויות מכל הסוגים,
זרחנים בולי חו"ל לפי חלוקה למדינות ונושאים
נציג בלעדי של MICHEL ו- DAVO
אלנבי 94 תל-אביב (במרתף)
טל': 03-5605755; פקס: 03-5605430
com. gmail@ center. stamps : email

הספרייה הבולאית

של התאחדות

בולאי ישראל

מה־1 ביולי 2016 הספרייה תהיה פתוחה לקוראים

בימי חמישי בין השעות 15:30-09:00.

השאלת ספרים, קטלוגים, מגזינים וצילומי תצוגות – לחברי ההתאחדות. עיון במקום — לקהל הרחב.

רח' פינסקר 2, תל-אביב, קומה א',
טל': 03-6295547

בולי גלעדי
בולי ישראל, חו"ל, נושאים ויודאיקה,
הופיע מחירון בולי ישראל 2013
בולי הרשות הפלסטינאית
מבצע:

מנורת פוספור לבולי ישראל — 150 ש״ח
יבוא אלבומי IMPORTA והוויד
רח' אלנבי 76 ת"א קומה ב' טל: 03-5163871, ת.ד. 3059 תל אביב 6103001
giladistamps@gmail.com : טלפון סלולארי: 054-5390225; אימייל

28 שֹׁבֶ ל − גליון מס׳ 103 − אוגוסט 2016

Ħ דשוē ותģĠĜĐ

Ğדėו Ĕģ ěלוč Ďולי ישראל
בקטלוג מופיעות העמודות הבאות: מספר קטלוג, ערך נקוב, ארבעה מחירים לפי מצב הבול (לא חתום עם שובל, חתום עם שובל, לא חתום בלי שובל, חתום בלי שובל).

19/4/2016
הישגים ישראליים — דפוס
PRINTING – ACHIEVEMENTS ISRAELI

2389 2.30 ₪ 4.60 ₪ 4.60 ₪ 4.60 ₪ 1.15 ₪
2390 8.30 ₪ 16.60 ₪ 16.60 ₪ 16.60 ₪ 4.15 ₪
סדרה 10.60 ₪ 21.20 ₪ 21.20 ₪ 21.20 ₪ 5.30 ₪
מי"ר 23.20 ₪

19/4/2016
יובל למשכן הכנסת, ירושלים
JUBILEE JERUSALEM , BUILDING KNESSET

2391 2.30 ₪ 4.60 ₪ 4.60 ₪ 4.60 ₪ 1.15 ₪
מי"ר 6.60 ₪

19/4/2016
SEASONS IN ISRAEL – SPRING — עונות השנה — אביב

2392 4.10 ₪ 8.20 ₪ 8.20 ₪ 8.20 ₪ 2.05 ₪
מי"ר 10.20 ₪

19/4/2016
יום הזיכרון תשע"ו — MEMORIAL DAY 2016

2393 2.30 ₪ 4.60 ₪ 4.60 ₪ 4.60 ₪ 1.15 ₪
מי"ר 6.60 ₪

19/4/2016
MARKETS IN ISRAEL — שווקים בישראל

2394 4.10 ₪ 8.20 ₪ 8.20 ₪ 8.20 ₪ 2.05 ₪
2395 4.10 ₪ 8.20 ₪ 8.20 ₪ 8.20 ₪ 2.05 ₪
2396 4.10 ₪ 8.20 ₪ 8.20 ₪ 8.20 ₪ 2.05 ₪
סדרה 12.30 ₪ 24.60 ₪ 24.60 ₪ 24.60 ₪ 6.15 ₪
מי"ר 26.60 ₪

* הבולים הודפסו בגיליונות מקושטים של 8 בולים וארבעה שבלים. 19/4/2016
ISRAEL–SPAIN, JOINT ISSUE — ישראל-ספרד, הנפקה משותפת

2397 7.40 ₪ 14.80 ₪ 14.80 ₪ 14.80 ₪ 3.70 ₪
מי"ר 16.80 ₪

שֹׁבֶ ל − גליון מס׳ 103 − אוגוסט 2016 29

Ħ דשוē ותģĠĜĐ

21/6/2016
המשחקים האולימפיים, ריו 2016
2016 RIO , GAMES OLYMPIVC

2398 4.10 ₪ 8.20 ₪ 8.20 ₪ 8.20 ₪ 2.05 ₪
2399 4.10 ₪ 8.20 ₪ 8.20 ₪ 8.20 ₪ 2.05 ₪
2400 4.10 ₪ 8.20 ₪ 8.20 ₪ 8.20 ₪ 2.05 ₪
סדרה 12.30 ₪ 24.60 ₪ 24.60 ₪ 24.60 ₪ 6.15 ₪
מי"ר 26.60 ₪

21/6/2016
100 שנה למלחמת העולם הראשונה — לוחמה אווירית
WARFARE AERIAL – CENTENARY ISRAEL ERETZ IN WWI

2401 11.70 ₪ 23.40 ₪ 23.40 ₪ 23.40 ₪ 5.85 ₪
מי"ר 25.40 ₪

21/6/2016
עונות השנה — קיץ
SPRING – ISRAEL IN SEASONS

2402 4.10 ₪ 8.20 ₪ 8.20 ₪ 8.20 ₪ 2.05 ₪
מי"ר 10.20 ₪

21/6/2016
כלבים בשירות האדם — SERVICE DOGS

2403 2.30 ₪ 4.60 ₪ 4.60 ₪ 4.60 ₪ 1.15 ₪
2404 10.00 ₪ 20.00 ₪ 20.00 ₪ 20.00 ₪ 5.00 ₪
סדרה 12.30 ₪ 24.60 ₪ 24.60 ₪ 24.60 ₪ 6.15 ₪
מי"ר 26.60 ₪

Ħוייו č Ħיול

19/4/2016
תווית דוארמט — כלבים לאימוץ בישראל, בוב
BOB , ISRAEL IN ADOPTION DOG – LABEL POSTAGE ATM

תב91 2.30 ₪ 8.00 ₪

21/6/2016
תווית דוארמט — כלבים לאימוץ בישראל, ריקי וויקי
RIKI & VIKI , ISRAEL IN ADOPTION DOG – LABEL POSTAGE ATM

תב92 2.30 ₪ 8.00 ₪

תשלום במזומן, בהמחאות אישיות,
בהמחאות דואר או ב־ PAYPAL.

לא מקבלים תשלום בכרטיסי אשראי.

נא להוסיף דמי משלוח.

1. קטלוג בולי ישראל — 10 ₪
2 . הגדה בולאית לפסח — מהדורה ב' — 40 ₪)35 ₪ לחברי הב"י).
3. ספרות באנגלית של תולדות הדואר בתקופת המעבר בישראל, 1948:
250 — ! חדש I – Official Postal Services א. כרך
₪ (220 ₪ לחברי הב"י).
— Jerusalem and Safad — 1 חלק — II ב. כרך
200 ₪. (180 ₪ לחברי הב"י — חזר למלאי).
Nahariya, Rishon Le — 2 חלק — II ג. כרך
Zion, etc. — 220 ₪.) 200 ₪ לחברי הב"י).
— Israel Foreign Postal Links — III ד. כרך
100 ₪. (80 ₪ לחברי הב"י).

4. חוברת "תולדות הדואר של ארץ ישראל" באנגלית:
HLPH 117-118 .א
HPLH 119-120 .ב
HPLH 121-122 .ג
HPLH 125 .ד
HPLH 126-127 .ה
HPLH 128-129 .ו
HLPH 130-131 .ז

מחיר כל חוברת 90 ₪, לחברי הב"י 20 ₪ בלבד.

5. דפי מזכרת המופקים על ידינו לרגל תערוכות בולים וכנסים שנתיים, ראו דוגמאות בצדי המודעה — 60 ₪ (55 ₪ לחברי הב"י).
כנס 90-15 ₪.

6. חוברות קודמות של "שבל" — 5 ₪ לחוברת,
כאשר חוברת מס' 1 — 50 ₪.

7. עודפי ספרות מהספרייה — קטלוגים "מיכל" מהדורה או שנים אחורה, בולאות ארץ ישראל במצב טוב, קטלוגים של מכירות פומביות של אוספים מפורסמים, קטלוגים של תערוכות קודמות בארץ, חוברות מחו"ל וכד', הכל
במחירים נוחים.

ĥוėĤĘ ěתĕĜ ĘČĤĥĕ ĕČĘוč ותďחČתĐ ĕďĤĥמč

חותמות דואר ישראל

שֹׁבֶ ל − גליון מס׳ 103 − אוגוסט 2016 31

19/4/2016
ĐĞĠוĐ ęיו ĦĚĦוē

יו ĒĐ ęיėרוě לēללי ĐĢ"ל

19/4/2016
ĐĞĠוĐ ęיו ĦĚĦוē
čיčא Á ĐĜשĐ ĦוĜוĞ

19/4/2016
ĐĞĠוĐ ęיו ĦĚĦוē
ĐישĎיę ישראלייÁ ę דĠוĝ

19/4/2016
ĐĞĠוĐ ęיו ĦĚĦוē

יוčל לĚש ĦĝĜėĐ ěė, ירושליę

19/4/2016
ĐĞĠוĐ ęיו ĦĚĦוē

שווģיč ęישראל

19/4/2016
ĐĞĠוĐ ęיו ĦĚĦוē
ישראל-Ġĝרד

19/4/2016
ĐĞĠוĐ ęיו ĦĚĦוē

ėלčיę לאיĚוč ġישראל č Áוč

21/6/2016
ĐĞĠוĐ ęיו ĦĚĦוē

ĚĐשģēיĐ ęאוליĠĚייę, ריו 2016

21/6/2016
ĐĞĠוĐ ęיו ĦĚĦוē
ġיģ Á ĐĜשĐ ĦוĜוĞ

21/6/2106
ĐĞĠוĐ ęיו ĦĚĦוē
1ąĐ Ğ"ĐלĚל ĐĜש 100
לוĐĚē אוויריĦ

21/6/2016
ĐĞĠוĐ ęיו ĦĚĦוē
ėלčיč ęשירוĐ Ħאדę

21/6/2016
ĐĞĠוĐ ęיו ĦĚĦוē

ėלčיę לאיĚוč ġישראל*

אספן בולים חובב שגר בפתח תקווה, מעוניין בהחלפת בולים ישראלים ומתקופת

המנדט בריטית (שלא על בסיס מסחרי) . נא להתקשר לטלפון 03-9304089

לא בשבתות ומועדי ישראל

סטנלי שורץ

* בהדפסת החותמת על
מעטפת יום ההופעה של
התווית חלה טעות לגבי

מיקום ההחתמה. ההחתמה
נעשתה בירושלים ולא

בראשון לציון. השירות
הבולאי מעמיד לרשות כל

המעוניין את שתי החותמות.

←

מועדים התשע"ז - פיוט ליום הכיפורים

משלי חז"ל

עונות השנה בישראל – סתיו גל"ז עונות השנה

נדידת ציפורים

כלבים לאימוץ – טדי

יום ההוקרה לפצועי מערכות
ישראל ופעולות האיבה

ה נ פ ק ו ת ס פ ט מ ב ר 6 1 0 2